

SOSIALISTINEN AIKAKAUSLEHTI

TOIMITUS

EDV. GYLLING
Vastaava

O. W. KUUSINEN
Toimitussihteeri

SULO WUOLIJOKI

YRJÖ SIROLA

SISÄLTÖ:

Porvarillisen valtiotaidon vararikko.
Eduskuntakomitean ehdotus
    valtiopäiväjärjestykseksi. *O. W. K.*
Työlakoista. *Paavo Leppänen.*
Nuorten on maa. *Mikko Uotinen.*
Silmäys naisliikkeeseen. *Linda Anttila.*
Anarkismi ja sosialismi.
Katsauksia.

ISBN 1796-928x

Sosialismi.net

Tampere 2016

Sosialistisen aikakauslehden numero 5, maaliskuu 1906.
Kieliasu on jätetty alkuperäiseen muotoonsa, vain selvät kirjoitusvirheet on korjattu.

SOSIALISTINEN AIKAKAUSLEHTI

N:o 5

Maaliskuun 1 päivä

1905

PORVARILLISEN VALTIOTAIDON VARARIKKO.

Helsinki 23 p. helmik. 1906.

Oikeutetulla epäluulolla on Suomen köyhälistö kuunnellut sitä koreasanaista puhetulvaa, joka viime viikkoina on virrannut porvarispiiriemme puhujalavoilta ja sen äänenkannattajien palstoilta, etenkin mitä eduskuntaudistuskysymykseemme tulee. Olisiko korppi valkeaksi muuttunut ja mailman — porvarillisen mailman — loppu koittanut, kysyttiin oudostuksella, kun suuremmoisina puheina kuvailtiin kansamme yhteenliittymistä uudessa Suomen eduskuntapirtissä, josta kaikki sääty- ja luokkavallan väliseinät olivat rikki revityt. Ei niin suuresti välitetty niistä pistävistä okais-takaan, jotka ruusujen alta tuon tuostakin pilkistivät esiin tosiolojen proosallisuutta muistuttamaan, — eihän tahdottu häiritä »kansallisen uudestisyntymisen» juhlallista tunnelmaa, joka oli vähältä temmata köyhälistönkin viehätyspiiriinsä. Arveltiin porvariston jotain jo oppineen, — ei

toisten oikeuksia tunnustamaan, se olisikin ollut liikaa, vaan edes omiaan valvomaan, sillä eihän käy salaaminen, että yläluokat ilman huutavaa pakkoa myöntymällä edes osaan kansan vaatimuksista jonkun verran sekoittaisivat luokkarajoja, ja voittaisivat takaisin edes osan tietämättömyydessään heitä kannattavista köyhälistöjoukoista, jotka kovin räikeä sorto väkistenkin ajaa kirokun sosialismin syliin. Mutta ei. Meidänkin yläluokkamme haluaa puolestaan varmistaa vanhan totuuden, että hallitsevat ryhmät yleensä sokeudessa eivät mitään opi eivätkä mitään unhota.

Sosialistinen puolue meillä on kansamme nuoren vapauden kovin vaaranalaisen aseman takia asettunut perin maltilliselle kannalle, — porvarillisista se tietysti näyttää olevan päinvastoin, — ettei sen niskoille edes näennäisellä syyllä voitaisi lykätä varmasti odotettavissa olevien kiristystoimenpiteiden puhkeamista. Ei ole tahdottu ottaa kovin perinpohjaisen selvittelyn alaiseksi sitä kyseenalaista seikkaa, että puolueen luottamusmies sallii nimensä pysyvän senaattorilistalla, joka heti julkisuuteen tultuaan herätti yeisen paheksumismyrskyn. Ei ole paheksittu sitäkään, että 3 puolueen toimihenkilöä katsoi voivansa uhrata aikaansa pitkäaikaisiin komiteaistunnoihin, — vaikka puolueen vaatimukset muutenkin olisi voitu julkisuuteen saattaa, joka tietysti kuitenkin on tehty, ettei — voitaisi puoluetta syyttää positivisen ohjelman puutteesta. On siedetty sitäkin, että komitean mietinnön valmistumista on viivytelty pitkälle yli kohtuuden rajain. Ihmetelty on vain sitä, että sosialistisen puolueen jäsenet niin kauvan ovat voineet komitean työn viipymistä sietää, — pari heistä onkin jo viikkoja ollut komitean istunnoista poissa.

Viikko viikolta on tyyntelyt kuohuvia mieliä aina silmällä pitäen hetken kriittistä asemaa ja odotellen mitä tuleman pitää.

Jo on tullutkin, komitean ehdotus on pääasiassa valmis ja tämän numeron ilmestyessä kai kokonaan julkisuuteenkin saatettu. No minkälainen se nyt on? Tyydyttääkö se edes kohtuullisia toiveita? Sellaisia kysymyksiä tehdään kilvan. Yläluokat ovat olevinaan tyytyväiset, katsovathan he »suurella valiokunnalla» pelastaneensa edes pienen muiston kaksikamarijärjestelmästä, takaavathan määräenemmistöt »kypsymättömien» lakiehdotusten viivytyksen ja toivo-taanhan niin paljon suhteelliselta vaalitavalta.

Entäpä köyhälistö? Ei olisi kovin tyytymätön sekään. Sosialistiselta taholta arvellaan, että kunhan nyt menisi edes sellaisena läpi Pietarissa, niin voitaisihan valtiopäiviä vielä vaatia tekemään välttämättömimmät korjaukset, joita ehdotus kaipaa ja joista toisessa paikassa tätä numeroa tehdään selkoa, ja voisihan sitten uusi eduskunta itse ensi työkseen ryhtyä itseään parantamaan.

Mutta kaikki tämä, jota pari kuukautta sitte olisi voitu sanoa verraten toivorikkaaksi asemaksi, näyttää nyt pikemmin katkeralta ilvenäytelmältä. Virkavaltainen taantumus on valmiina iskemään kyntensä tännekin, — ainakin on se yrittävä tekemään tyhjäksi kansanvaltaiset uudistukset, — ja komitean ehdotus ilmestyy puutteellisena, vieläpä vastalausein reveltynäkin. Ja tästä piti tulla »yksimielisen Suomen kansan tunnussana!»

Mutta miksi jatkaisimme näiden pimeiden näköalain valaisua. Voimmehan vieläkin odottaa senaatin tinkimisiä tähän eduskuntatekeleeseen nähden ja sitten odottaa sen

palaamista Pietarista, sitten valtiopäivien »monipuolista harkintaa». — Niin odotettavahan meidän on, mutta älkäämme lyhyttä varustamisen aikaa hukkaan käyttäkö, sillä siinä tapauksessa kohtaisi meitäkin sama tuomio, jonka läheiset tapaukset todennäköisyyden mukaan lausuvat vallitsevan puolueemme politiikasta, ja joka kuuluu:

Velka jäi maksamatta.

EDUSKUNTAKOMITEAN EHDOTUS VALTIOPÄIVÄJÄRJESTYKSEKSI.

Kuuluisaksi tulleen eduskuntakomitean hommista ei viime aikoihin saakka ole oikeastaan tiedetty muuta kuin kaksi asiaa: ensiksi, että tuossa komiteassa on voimien takaa ja hämmästyttävällä jarrutuskyvyllä koetettu töitä viivytellä, ja toiseksi, että komitea on pelännyt julkisuutta pahemmin kuin ruttoa.

Miksi siellä viivytellään? Ja miksi ei yleisölle anneta vähintäkään tietoa siellä esiintyvistä mielipiteistä? Niin on yhtämittaa kysely.

Edelliseen kysymykseen ei ole saatu tyydyttävää vastausta, mutta se kylmä tosiasia, että taantumus Venäjällä yhä lujittuu ja että siten kansanvaltaisen eduskuntauudistuksen läpiajaminen käy meille päivä päivältä aina vaikeammaksi, on herättänyt kärsimättömänä odottavassa köyhälistön luokassa pilvisiä mietteitä: viivytelkään eduskuntakomitea minkä takia tahansa, joka tapauksessa on viivyttelyminen eduskuntauudistuksen vastustajille eduksi.

Mutta miksi on pelätty julkisuutta? Se seikka alkaa nyt vähitellen selvitä, kun komitea ei nähtävästi enää kauvemmin voi kantaansa salata. Tosin ei tätä kirjoitettaessa vieläkään ole ilmestynyt komitean virallisia ehdotuksia valtiopäiväjärjestykseksi eikä vaalilaiksi, mutta siksi valmiita luonnoksia on sentään kummastakin jo nähty, että niitä huolehti voidaan nyt ryhtyä penkomaan. Sitävastoin ei ole mitään tietoa siitä, kuinka kauan lakiehdotusta hallituksen vastuunalaisuudesta vielä saadaan odottaa.

Sen verran mitä nyt toistaiseksi tiedämme eduskuntakomitean ehdotuksesta valtiopäiväjärjestykseksi, sisältää se hyvin useita kohtia, joitten salaamisen kansan »ennenaikaiselta» arvostelulta voi täydellisesti käsittää. Ehdotuksen laatijat ovat aivan oikein arvanneet, että jos julkisuudessa olisi saatu seurata komitean töitä, olisi monikin seikka herättänyt kansassa sangen kiikkoisaa vastustusta, joka varmaan olisi suuresti vaikeuttanut komitean »muutenkin tukalaa» tehtävää.

Tahdon tässä lyhyesti huomauttaa muutamista puheenaolevan ehdotuksen tärkeimmistä kohdista, joissa eduskuntakomitea on jyrkästi luopunut ei ainoastaan sosialidemokratien taholta esitetyistä vaatimuksista, vaan yleensä kaiken kansanvaltaisuuden periaatteista.

Vaali oikeuden rajoituksista, joita ehdotuksessa on hyvä joukko, on epäilemättä kaikkein pahin se, missä äänioikeuden saaminen määrätään riippumaan maksettavaksi pantujen *kruununverojen suorittamisesta*. Jokaisen kansalaisen luonnollisimman ja tärkeimmän valtiollisen oikeuden kytkeminen tuohon kohtuuttomimpaan veroon mitä ajatella saattaa, on siksi julkea kansan kiristämisyritys, ettei tosi-

aankaan olisi luullut eduskuntakomitean niin paljon uskaltavan. Mutta asia merkitsee käytännössä paljon, ja sen vuoksi ovat herrat uskaltaneet.

Että heitä sentään jonkun verran on pelottanut, sitä osottaa se seikka, että mainitulle kiristysmääräykselle on tarvinnut keksiä niin kavalan korea muoto, kuin mitä sillä nyt on. Se kuuluu näet ehdotuksessa seuraavasti: »Vaali-oikeutta älköön käyttäkö se, joka muun syyn kuin kunnallishallituksen todistaman köyhyyden tähden on jättänyt suorittamatta hänen maksettavakseen pannut kahden lähinnä edellisen vuoden kruununverot».

Tällä sanamuodolla on koetettu antaa määräykselle se näkö, ettei sillä muka suinkaan ole tahdottu varattomia kiristää, eihän toki, vaan ainoastaan sellaista yhteiskunnan loisväkeä, joka ei muka pakottamatta suorita mitään yhteiskunnallisia velvollisuuksia. Joka vaan näyttää vaalintoimittajalle virallisen köyhyyden-todistuksen, on yhtä oikeutettu äänestämään kuin kaikki »kunnialliset» ihmiset, niin vakuuttaa eduskuntakomitea. Rohkenisimmekohan todella edellyttää yhden ainoankaan komitean jäsenistä olleen kyllin naivin uskoakseem. että tuo kaunis lupaus tulisi käytännössä vähääkään merkitsemään? Tuskinpa.

Ensikseen. luulisikohan joku arv. eduskuntakomitean jäsenistä pystyvänsä kaikissa erikoistapauksissa tarkalleen määräämään, kuka on niin kurjissa oloissa, ettei jaksakaan henkirahaa suorittaa, ja kuka sen jättää maksamatta muun syyn takia? Jollei joku eduskuntakomiteassa istunut mies sitä kykenisi määräämään niin kuinka sen sitte voisi tehdä tavallinen yksinkertainen lautakunnan esimies? Ja olisiko myös niin varmaa, että kunnallishallituksen jäsenet, joitten

mielivallasta koko asia jäisi riippumaan, pysyisivät aina niin järkähtämättömän puolueettomina kuin kruunatut puntarit? Herra paratkoon — ihmisiähän hekin ovat, tavallisesti vielä porvarillisia ihmisiä ja hyvin usein myös vanhoillisia. Ja sitäpaitsi tiedetään hyvin, ettei monikaan viitsisi käydä noita köyhyyden todistuksia anomassa, ja niin jäisi suuri osa köyhälistöä äänioikeutta vaille — nähtävästi aivan eduskuntakomitean laskujen mukaan. — Kaikkein parhaimmassa tapauksessa voisi tuollainen määräys kuin komitea on ehdottanut, antaa aihetta pitkiin ja kalliisiin riitoihin, joista sitte mahdollisesti saattaisi seurata vaalien kumoonmeno. Mutta eihän se lienee ollut ehdotuksen laatijain tarkoituksena.

Muuten on eduskuntakomitea silminnähtävästi pitänyt päätehtävänänsä sellaisen yksikamarijärjestelmän luomisen, joka mahdollisimman vähän eroaisi siitä »hyvästä» kaksikamarijärjestelmästä. Se ei ole ollut varmaankaan ihan helpompia tehtäviä. Kohta kohdalta huomaa selvästi, miten komitea on innolla joka usein tekee melkein tragikomillisen vaikutuksen, koettanut yhdistää järjestelmänsä kaikki kaksikamarijärjestelmän »edut», ja siten saanutkin kokoon merkillisen sekamuodon.

Kuten tunnetaan, on meidän porvarillisillamme yksikamarisesta eduskunnasta se käsitys, että siinä joka hetki on uhkaamassa mitä vaarallisimmat yllätykset kypsymättömäin ja maltittomain köyhälistön edustajain puolelta. Noitten yllätysten torjumiseksi on eduskuntakomitea nyt miettinyt jos jonkinlaisia jarrutuskeinoja. Sellaista jarrutusta kai tarkotetaan silläkin määräyksellä, että valiokuntain vaalit tapahtuvat välillisesti, valitsijamiesten kautta, jolloin ei ole

ensinkään varmaa, että puolue saa aina kuhunkin valiokuntaan juuri ne jäsenet, joita se sinne haluaa; muutamat yksityiset, arvattavasti juuri ne »kypsyneimmät», saavat määrätä valiokuntain kokoonpanon, ja silloin voi aina toivoa, että »maltittomat» jäävät niistä pois. Vielä selvemmin käy jarrutuksen turvaamisen tarkoitus ilmi, niistä lukuisista määräyksistä, jotka koskevat lainsäätämiskysymysten käsittelyä eduskunnassa. Komitea on tehnyt sellaisten kysymysten käsittelyn mahdottoman monimutkaiseksi. Jokaisesta lainsäätämisasiasta tulee ehdotuksen mukaan eduskunnan saada perinpohjaiset mietinnöt sekä asianomaiselta pienemmältä valiokunnalta että n. s. suurelta valiokunnalta, ja täyden eduskunnan tulee ottaa asia vähintään kolmen eri käsittelyn alaiseksi; sittenkin voi kaikesta puuhasta olla vielä tuloksena se laiha tosiasia, että lakiehdotus jää siivosti lepäämään tuleviin valtiopäiviin, jos vain kolmas osa eduskunnan jäsenistä sitä vaatii. Saman monikertaisen kiirastulen läpi kulkevat myös kaikki ehdotukset »uudesta pysyvästä suostunnasta taikka uudesta pysyvästä verosta tai valtiolainan ottamisesta», sillä erotuksella että näitten asiain ratkaisemiseen vielä vaaditaan uuden ehdotuksen puolesta kahden kolmasosan ääntenenemmistö. Jos tosiaan tämä ehdotus tulee laiksi, niin kyllä silloin esim. veroreformit käyvät vaikeiksi. Näkyy selvästi, että eduskuntakomitea porvaristoluokan etujen valvojana on ymmärtänyt ne asiat kaikkein arimmiksi, jotka ehkä tulisivat välittömästi käymään porvarillisten kukkaron päälle. — Perustuslakia koskevien kysymysten ratkaisemisesta ovat määräykset vieläkin kireämmät.

Varsinaisen kaksikamari-aatteen on komitea kuitenkin koettanut pelastaa sillä, että se on esittänyt täyden eduskunnan rinnalle järjestettäväksi toisen pienoiseduskunnan, jota vaatimattomasti nimitettäisiin vain »suureksi valiokunnaksi» ja jonka tarkoituksena olisi kaikissa tärkeimmissä asioissa taltuttaa ja silitellä ison kamarin kypsymättömiä ja maltittomia tuumia. Mitään luokkaetuksia ei komitea ole sentään rojhennut asettaa tuohon »ylähuoneeseen» pääsemisen ehdoksi, eipä edes mitään määrättyä sivistysastetta, joten komitean eduskuntamuodolta joka tapauksessa puuttuu tärkeimmät kaksikamarijärjestelmän »edut». Mutta koska suureen valiokuntaan tietysti aina valittaisiin johtomiehiä eri puolueista, tulisi siitä eduskuntaan sentään jonkunmoinen johtava »kypsyneimpäin» edustajain nurkkakunta. Että se sakki itse asiassa tulisi valtiopäivillä tärkeimpäin asiain ratkaisun määräämään ja että koko muu eduskunta jäisi verrattain merkityksettömäksi katsojajoukoksi, »äänestyskarjaksi», sen on eduskuntakomitea kyllä käsittänyt, ja sitä se on suurella valiokunnallaan takaa-ajanutkin. Eikä meillä ole oikeastaan syytä pitää perusteettomana sitä eduskuntakomitean käsitystä, että tuollaisesta klikkivallasta valtiopäivillä koituisi aina sentään jotain etua kansanvaltaisen edistyksen jarruttajille. Kun sen lisäksi tiedämme, että suuren valiokunnan istunnot ja keskustelut eivät tulisi olemaan julkisia, voisimme hyvällä syyllä odottaa sen toimista yhtä kauniita eri puoluejohtajat onnellisen yhteistoiminnan tuloksia kuin mitä on sukeutunut esim. nykyisen eduskuntakomitean kulussientakaisista hommista.

Koko suuren valiokunnan tyrkyttäminen tekee muuten sen vaikutuksen kuin ei eduskuntakomitea olisi uskaltanut

panna paperille todellisia aikeitaan, vaan olisi salaisesti toivonut, että ehdotus jälkeinpäin tavalla tai toisella — vaikkapa esim. Pietarissa — muuttuisi kaksikamariseksi, ja siksi oli rakennettava ylimenoa helpottava silta.

Pahimpia porvarillisia pukinsorkkia eduskuntakomitean ehdotuksessa on se, mitä siinä säädetään *äänestyksestä*. Jos yksikin eduskunnan jäsen pyytää lippuäänestystä, on äänestysesitys kirjallisesti tehtävä ja hyväksyttävä sekä äänestys *umpilipuin* heti sen jälkeen toimitettava». Äänestyslippujen pitää vielä olla yhdennäköisiä eikä niihin kirjoiteta muuta kuin jaa taikka ei.

Näemme, että eduskuntakomitea pitää tavattomasti kaikesta salaperäisestä. Tällä kohdalla se ei sentään ole ihmeteltävääkään, sillä tyhmempikin ymmärtää, mikä ääretön vaara komitean edustamalle kannalle olisi julkisesta äänestyksestä eduskunnassa. Ja pitäähän meidän tietää, ettei kansaneduskunta sentään ole mikään työväenyhdistys, jossa jokaisen sopisi ilman muuta laulaa julki, mitä mielessään hautoo.

Kaikissa maissa sattuu sellaista että puolueet pettävät toisiaan, — sen totuuden lausui eräs »suurmies» viime yleislakon aikana, — mutta ainoastaan meillä voi olla mahdollista, että *kaikki* porvarilliset teeskentelevät kansanvaltaisuutta. Julkisuudessa meillä eri porvarilliset puolueet säännöllisesti sanovat kannattavansa mitä uudistusta tahansa, oikeinpa keskenään kilvottelevat siitä, kuka heistä jyrkin edistyksen ajaja olisi, mutta yhtä säännöllisesti syövät sanansa ja pettävät lupauksensa. Nyt kysymyksessä olevalla pykälällä on ilmeisenä tarkoituksena se, että samallinen loppumaton teeren peli saisi vastaisessa eduskunnassam-

mekin ijät päivät jatkaa. Jokainen saisi sekä vaali-ehdokkaana että eduskunnassa puhua »kansan mieliksi» puuta heinää, saisi ladella niin hellyttävän koreita lupauksia sen kuin lystäisi, — äänestyksessä ei tarvitsisi koreilla. Viaton sulettu paperiliuska, jonka »hyvin raadikalinen» edusmies juhlallinen ilme naamalla kantaisi puheenjohtajan eteen, ei ilmaiseisi kerrassaan mitään ulkona odottavalle »roskaväelle». Ja eduskuntakomitea kyllä tuntee, miten tukulata tuo roskaväki on: jos se kenelle kerran vaivaisen äänensä antaa, niin sitte se puhuu lupauksien täyttämisestä aivan kuin jostain velanmaksusta. Sellainen röyhkeys on tietysti estettävä. Ja siksi äänestys eduskunnassa salaiseksi!

Huutavimmat vääryydet, mitkä mainitusta eduskuntakomitean ehdotuksesta tapaa, lienee tässä nyt esiintuotu.¹⁾ Pari kohtaa on siinä kuitenkin vielä siksi tärkeää, ettei niitä voi jättää tyyten mainitsematta.

Ehdotuksen yleisissä perusteissa säädetään m. m., että »jos joku on häirinnyt vaalivapautta houkuttelemalla tai viekottelemalla, rangaistakoon vankeudella enintään kolmeksi kuukaudeksi». Tuollainen lainpykälä voitaisiin helposti tulkita niin laveasti, että se tekisi miltei kaiken julkisen vaaliagitatsionin mahdottomaksi. Ensi sijassa siitä tietysti joutuisi kärsimään sosialidemokratisen puolueen agitaattorit, joitten ei ole tapana kulkea myyrän teitä; monelle heistä varmaan porvarilliset oikeusistuimet toimittaisivat tuon lainpykälän nojalla linnaa. Ehkäpä se

---

¹⁾ Tärkeä kohta interpellatsioonista on näkynyt julkisuudessa toistaiseksi niin vaillinaisena, että olisi ennen aikaista siitä vielä mitään puhua. Saanemme tilaisuuden käydä siihen käsiksi samassa yhteydessä kuin lakiehdotus hallituksen vastuunalaisuudesta joutuu tarkastettavaksi.

eduskuntakomitean mielestä »rauhottaisi» kansaa? Vankeus onkin hyvin nykyaikainen rauhottamiskeino.

Eduskunnan puhemiehen kurinpito-oikeuden on komitea ehdottanut jokseenkin laajaksi. Puhemiehellä on ehdotuksen mukaan valta kieltää edustajalta puheoikeus, jos katsoo tämän puheessaan käyttäneen mieskohtaisesti loukkaavia sanoja. Tällainen määräys voisi usein käydä hyvin hankalaksi kaikkien muitten puolueitten jäsenille kuin sen, johon puhemies kuuluu, sillä puhemies hän on puoluemies hänkin ja puolueen näkökanta voi aina suuresti vaikuttaa siihen, mitä lausuntoa hän katsoo loukkaavaksi. Muualla mailmassa voi puhemies ainoastaan alistaa eduskunnan harkittavaksi, onko sellaisessa kiellettävä puhevalta vai ei. Meillä näyttävät yksinvaltaiset tavat käyneen jo rakkaiksi. —

Ottaen huomioon edellämainitut seikat, täytyy niinmuodoin yleisenä arvosteluna lausua, että eduskuntakomitea on ehdotuksellaan valtiopäiväjärjestykseksi valmistanut surkean pettymyksen niille, jotka tuolta komitealta odottivat kaikin puolin kunnollista, kansanvaltaista ja rehellistä yksikamarisen eduskuntamuodon ehdotusta. Useista ehdotuksen tärkeimmistä pääkohdista käy selvästi ilmi, ettei sitä laadittaessa ole suinkaan pidetty silmällä köyhälistön oikeuksia, vaan porvarillisen luokkavallan säilyttämistä.

Ja tuota kansanvaltaisen eduskunnan irvikuvaa tekemässä on ollut myös kolme sosialidemokratisen puolueen jäsentä. Onko se mahdollista! — Emme tosin tiedä, missä määrin nuo meidän miehemme ovat positiivisesti ottaneet osaa eduskuntakomitean töihin, mutta joka tapauksessa he

komiteaan kuulumalla ovat antaneet asialle sen varjon kuin olisi nyt valmistuneella ehdotuksella se erikoinen arvo, mikä kaikkien eri puolueitten luottamusmiesten yhteistyölle aina annetaan. Eikö niin muodoin ollut, vähimmin sanottuna, vallan suotta, että he ensinkään hallituksen asettamaan komiteaan menivät? Eiköhän ulkoapäin vaikuttamalla olisi saatu komitean ehdotus ainakin yhtä kansanvaltaiseksi kuin mitä se nyt on?

Ja miksi komitean sosialidemokratiset jäsenet, aivan yhtäläillä kuin siellä istuvat porvarit, ovat koko ajan täydellisesti salanneet, mitä komiteassa on hommattu? Sitä on vaikea käsittää. Kun tiedetään, että komitean ehdotus, tultuaan Pietarin teiltä säätyeduskunnan käsiin, silloin kyllä jo jää meiltä muuttamatta, niin täytyy sanoa, että nuo meidän miehemme ovat vaitiolollaan laimiinlyöneet tärkeimmän tehtävänsä eduskuntakomitean jäsenenä: eivät ole antaneet takanaan olevalle kansalle tilaisuutta arvostella komitean porvarillisen enemmistön kiristämisaikeita, silloin kun tuollainen arvostelu mahdollisesti olisi vielä voinut jotain vaikuttaa komitean päätöksiin.

Ja sitäpaitsi: kun komitean sosialidemokratiset jäsenet, ainoat, jotka olivat siellä kansan etuja valvomassa, huomasivat, että ensiksikin komiteassa tahallisesti vitkuteltiin asiain valmistumista ja toiseksi, etteivät he edes tärkeissä pääkohdissa voineet saada tahtoansa läpi, — miksi he eivät aikanaan jyrkästi luopuneet koko koplasta? Se olisi ollut joka tapauksessa suoraa kieltä puhuva mielenilmaisu. Nyt he ovat ainakin muodollisesti loppuun saakka ottaneet osaa komitean töihin, kuuleman mukaan ovat myös alle-

kirjoittaneet komitean ehdotuksen, — nyt heidän on vaikeata kokonaan puhdistautua arvostelevan puolueensa silmissä, vaikka on hyvin mahdollista, että he juuri pitivät komitean ehdotusta kaikkein kelvottomimpana. **O. W. K.**

TYÖLAKOISTA.

Kun on puhe meikäläisistä työlakoista, silloin on ikäänkuin sivuutettava sanat »järjestyneet» ja »järjestymättömät». »Järjestyneiden» työlakkoja meillä näkee niin harvoin, ja jos näkeekin, niin ne ovat hyvin vähäpätöisiä, mutta kohta kun on jossain kysymys laajemmasta työlakosta, silloin voi olla varma, että on kysymyksessä järjestymättömät, ainakin pakoittavana tekijänä. Ja ne järjestyneetkin, mitä ne vielä ovat? Jälkeen viime marraskuun meillä vielä tuskin missään järjestyneet paikkakunnillaan olivat työväestön enemmistönä, ja nekin jotka kuuluivat työväenyhdistyksiin, suuremmissa kaupungeissa edes ammattiosastottain, ovatko nekään edes koskaan olleet järjestäytyneet työlakkojen varalta? Eivät! Tietääkseni meillä vasta kahdessa kaupungissa ovat näiden ammattiosastot muodostaneet keskuuteensa »paikallisjärjestöjä», joiden ainakin pitäisi vastata työlakkojen varalta kannatuslaitosta, ja varsinaiset yhdistykset siten ovat jääneet paremmin niille kuuluviin tehtäviin, puolue toimintaan. Tämän lisäksi ovat ammattikunnat keskuuteensa muovailleet koko maata käsittäviä liittoja, mutta nämäkin

järjestymisen laajemmat muodot näyttävät vielä aluksi liijan heikoilta, antaakseen meille todellisia kuvia järjestyneiden taistelusta. Meillä on yksi ainoa ammattikunta – kirjaltajat, joka jo pitemmän aikaa ammattikunnallisessa järjestäytymisessä on ollut esimerkiksi asetettavassa asemassa. Ne ovat kautta koko maan järjestäytyneet yhteen ainoaan liitoon, joka jo tavallaan on kansainvälinen. Siitä ei uuvu enää muuta kuin että toisetkin ammattikunnat tekisivät samoin, jotta nämä kaikki liitot voi toisiinsa yhdistää lujaksi koko maata käsittäväksi ammattijärjestöksi. Kirjaltajilla näette harvoin työlakkoja, kun sen sijaan aina kuulette puhetta niiden vaatimuksien esittämisestä, niistä tinkimisestä ja vihdoin niistä sopimisesta. Kas tässä esimerkki toiminnasta! Vankasti järjestyneiden ei aina tarvitsekaan rypeä työselkkauksissa, kun ne jo pelkän järjestäytymisensä painostakin saavat enimmät osat vaatimuksistaan läpi. Sanottanee, että tämä on vain kirjaltajille mahdollista, jotka ammattialansa vaikeuden vuoksi ajoissa ovat voineet sulkea ammattikuntansa liijallisilta pyrkijöiltä. Niinpä kyllä, mutta vain osittain. Tiedän maita, joissa muutkin ammattikunnat ovat yhtä edullisessa asemassa. Esim. ruotsalainen muurari ansaitsee ammattityössään ainakin yhtähyvin kuin sikäläiset kirjaltajatkin, ja monilla muilla näyttää olevan yhtä hyvä mahdollisuus kohoamiseen.

Paremmiin ymmärtääksemme eroituksen »järjestyneiden» ja »järjestymättömien» lakkohommain välillä, asetamme tähän ulkomaisista oloista tekemämme kuvauksen: Siellä ovat kaikki ammattikunnat muodostaneet maassaan mahdollisimman laajan ammattiliiton, joka valtaan päästyään on pakottanut sillä ammattialalla

työskentelevät mahdollisimman tarkoin liittoon yhtymään. Useimmat näistä ammattiliitoista ovat muodostaneet yhteisen ammatti- tai maa-järjestön »vakuutuslaitokseksi» työlakkoja ja sulkua vastaan, siis hyökkäys- ja puolustusliiton. Suuret ja voimakkaat ammattiliitot eivät aina katso itselleen eikä ammattiliitollekaan edulliseksi eikä tarpeelliseksi siihen kuulumistaan. No jos nyt jonkun liiton jossain paikallisosastossa on esim. palkkoihin tyytymättömyyttä ja ne päättävät vaatia siihen korjausta, niin ne pitkiä aikoja ennen tarkastelevat, milloin tulee kaikissa suhteissa edullisin aika vaatimuksien esittämiseen. Tekevät ajoissa laskelmia ja vertailuita numeroilla osoittaakseen vaatimuksensa oikeuksellisuutta. Ja ajoissa esittävät aikeensa ensinnä omalle liittohallinnolle. Jos on kysymyksessä laajapiirteinen yritys, niin esittää liittohallinto sen ammattijärjestön hallinnolle. Mainita sopinee, että yritys säilytetään ainoastaan asianomaisten tiedossa. Ammattijärjestön ja liittohallinnon puolesta myöskin ajoissa ryhdytään asiaa harkitsemaan, ja työnantajan tai niiden järjestöjen kanssa neuvotteluun kykymyksen rauhallisesta ratkaisusta. Jos yritys näyttää onnistuvalta ja työnantajat uppiniskaisilta, niin silloin luonnollisesti sovinnolla kysymystä ratkaistaessa alkuperäisistä ehdoista ei järkähtämättömästi pdetä kiini. — Jos työlakko alkaa, niin silloin jokaiselle lakkoon osanottajalle maksetaan säännöllisesti päivää kohden määritelty ruokraha, perheellisille enemmän kuin yksinäisille. Ja sitä maksua kestää säännöllisesti lakon loppuun asti. Tähän tarvittavat varat otetaan ennen voimassa olevien sopimuksien mukaan asianomaisten ammattiliittojen ja ammattijärjestöiden rahastoista. Ja jo

aikoja ennen näiden loppumista asetetaan käyntiin säännöissä määrättyltä viikottaisia ylimääräisiä veroituksia, ensin kaikille ammattiliiton jäsenille, ja tarpeen vaatiessa myöskin koko ammattijärjestön jäsenille. Tästä tulee rahaa kerjäämättäkin. Ajatellaan jotain pienehköä maata, jossa on 100,000 järjestynyttä, ja näistä jokainen määrättäisiin suorittamaan 25 p:nin ylimääräinen viikkomaksu jonkin lakon kannattamiseksi. Siitä tulisi 2,500,000. Jos siitä maksettaisiin viikottain jokaiselle lakkolaiselle ruokarahaa esim. 15 mk., niin siten voisi helposti 1,500 miestä pitää lakossa kuinka pitkän ajan hyvänsä. Kassoissa täytyisi olla ennemmin ainoastaan muutamia kymmeniä tuhansia, kun viikottain koottavat maksut eivät muutoin ehtisi ajoissa lakkolaisille tilinmaksuun. Lakon loputtua kassat olisivat yhtä täysiä kuin lakon alkaessakin. Aina valmiita uuteen taisteluun. Lakkoveron maksaminenkaan vuosittain ei silti järjestön jäsenille tulisi tekemään monia markkoja vuodessa.

Uhraukset todellisen järjestön luomiseksi ja siinä mukana oltaessa ovat todellisuudessa käytetty edullisimmalla tavalla kuin missään muissa säästö- tai likeyrityksissä. Varmasti ne tuottavat sille pääomalle suurimpia korkoja.

Vastapainoksi edelliselle otamme kuvauksen kotimaasta. Esim. Värttilän lakko. Se alkoi lopullisesti yhden ainoan miehen eroittamisesta, ja kuten luonnollistakin, niin odottamatta, ettei siitä kellään muilla ollut pienintäkään aavistusta. Siihen otti osaa keskimäärin 260 työläistä noin 6500 työpäivää, jotka summittaisen laskun perusteella sillä ajalla olisivat ansainneet noin 16,000 Smk. Lakkoon

avustukseksi voitiin käyttää vapaaehtoisella keräyksellä koottuja varoja 900 mk. kun heidän siihen sijaan, kuullessaan ammattijärjestöön olisi täytynyt saada avustusta ehkäpä 8,000 mk.

Tästä jo käynee selville, kuinka turhaa on puhua meillä järjestyneistä, kun taistelujärjestöt meillä ovat vielä kokonaan luomatta. Työväen »aate» vasta meillä on osittain tunnettua, mutta »käytäntöön» kuluu vielä aikaa. Meillä eletään vielä enemmän tunnelman kuin järjen pohjalla. Jokainen lakkotaisteluiden aakkosia oppinut henkilö voi edeltäkäsikin kaikkialla nähdä vain häviöitä häviöiden jälkeen, eikä voi muuta kuin kärsiä niiden pelkästä ajatuksestakin. Olisipa joku meistä esim. Värttilässäkkin sattunut lakon alkaessa olemaan saapuvilla ja koettanut silloin osoittaa, että työväestölle tulee monin kerroin halvemmaksi kärsiä heille tehty väärä miehekkäästi, palkkaamalla aatteensa vuoksi erotettu toveri työväen herättäjäksi ja perin pohjaisemmin järjestäjäksi, opettaaksemme semmoisille tyraneille vasta myöhemmin työn valtavaa voimaa tuntemaan, niin olenpa varma että ehdotus olisi viheltäen hyljätty. Ja jos lakon loputtua sama mies olisi sattunut taas puhumaan, kuinka vastaisuudessa on epäonnistuneita työlakkoja vältettävä, niin silloin olisi huomannut, ettei häntä, »kiihottajaa», uskalleta kuunnella isännöitsijän pelon tähden.

Mutta miksikäs liijallisesti katkeroittaisimme mieliä, vaikkakin tämän verran on täytynyt sanoa, saadaksemme epäkohdan tunnetuksi. Lopuksi olkoon sanottu, että meidän todellakin nyt jo täytyy ruveta ajattelemaan perin pohjaisempaa järjestäytymistä. Vasta ensi kesänä Oulun

puoluekokouksessa kuuluu asia tulevan koko laajuudessaan esille. Mutta jo sitä ennen meidän täytyy oppia sitä tuntemaan, ja siltä varalta meidän siinä aineessa täytyisi saada edes yksi hyvä oppikirja. Aluksi vaikka vain pienempikin, aapinen; kysymystä koko laajuudessaan tarkoin valaiseva teos tulisikin laaja kuin raamattu, eikä meillä ole vielä voimia eikä varallisuutta sen kustantamiseen.

Paavo Leppänen.

NUORTEN ON MAA.

Olemme heränneet. Ajan voimakkaat tuulet ovat temmanneet meidät mukaansa maasta ulapalle, pois kotilahden rauhallisuudesta. Elämämme oli ollut uinumista. Näimme unta olemattomasta voimakkuudestamme, terveydestämme. Ylistetty se ukkonen, joka tälle maalle uhkaavana jyrisi kumeaa kuolon virttä. Se pakoitti meitä katselemaan rajattoman itserakkautemme rakentamien vallien ylitse. Näimme elämää todellisuudessa, emmekä vaan valhekuvittelussa. Siunatut ne salamat, jotka särkevinä ylitsemme sinkoilivat ja toukojamme turmelivat. Te sytytitte sydämmiimme kevään polton, jonka aika oli sieltä sammuttanut. Näissä koettelemusten kiirastulissa heräsi meissä ihmisemme ja eteemme elämä aukeni. Rikki repeytyivät silmiämme peittävät, itserakkauden luomat verhot ja kansamme näkyi meille kaikessa surkeudessaan. Pois putosivat ylpeytemme silmälasit, joidenka lävitse katsellessa kaikki ohdakepeltomme ruusutarhoiksi muuttuivat ja me huomasimme tässä maassa elävän vaan suuria

sankareita ja urhoja. Orjamerkkiset otsat paljastuivat. Kerskailun säveleemme kalpenivat. Häpeän puna loi ruskoa poskillemme ja katseemme maahan painuivat, katkeruus täytti rintamme. Kansamme, josta niin ylpeillen kerskailimme, muuttui kalpeakasvoiseksi orjajoukoksi. Kokonaisuudestamme jäi jällelle pirstaleita. Niin paljon meistä puuttui.

Se oli ikäänkuin herätysshuuto meille kulkea rikkireivityin rinnoin, pirstaleina, ajan auringon luo, ja alkaa uudelleen kulkea eteenpäin. Rakentaa ruhjotut uudelleen, saada vahvaksi pirstaleet. Mikä oli syy tähän murtumukseen?

Siinä syy, että meidän kansamme ei oltu kasvatettu elämään. Nuorison kasvatusta oli jäänyt vanhentuneen koululaitoksen ja pimeyttä palvelevan kirkon kynsiin. Sieltä ei ole hyvää huomattu. Nuorison ei ole annettu tuntea nuoruutensa. Sen ei ole annettu täysin siemauksin ammentaa itseensä elämän voimaa. Se teljetään taltuttavaan koulukasvatukseen. Sen eteenpäin pyrkivää, vapautta, todellista elämää rakastavaa mieltä koetetaan vaan orjuuttaa, tyynnyttää. Katsotaan ettei viini kuohu yli laitojen. Ei ihme, jos nuoriso meillä pian vanhenee, ei ihme, jos se ei koskaan ole tuntenutkaan nuoruutta. Sille ei kuulu elämä. Ei saa avata elämän kirjaa. Se on rikos. Ei saa laskea pohjaa elämälleen. Kouluissa annetaan nuorisolle mitä runsaimpia annoksia kaikkea sellaista, mitä ei hänen tule useasti ollenkaan tarvis. Ei kasvateta kansaa, ainoastaan virkamiehiä. Luullaanko niillä tätä kansaa edistettävän. Kaikesta uudesta annetaan siellä mitä kurjimmat käsitteet. Opettajat vääristelevät asiat oman puoluekantansa mukaan. Tahtovat omia ennakkoluulojaan siirtää nuorison. Muistan kuinka lyseossa ollessani uskonnon lehtori selitti sosialismia

omaisuuden jakajana ja jos jonkinlaisilla kauheilla mielikuvitelmillä. Kuinka siellä esimerkiksi uskonnonopetus on tullut joksikin koskemattomaksi pyhyydeksi. Opettaja ei itsekään voi kaikkea sitä mahdottomuutta uskoa, jota hän kuitenkin virkansa ja hyvätuloisen palkkansa nojalla nuorisoon istuttaa. Nuori, puhdas mielikuviutus turmellaan kaikilla kamalilla uskon hourailulla. Nuorisolle täytyy maalata mieleen joku ääretön mahti, joka edessä hän tuntee itsensä heikoksi, mitättömäksi. Jonka edessä hän orjana ryömii ja ruikuttaa. Ei ihme, jos tällaisten lokahöyryjen täyttämässä komeroissa nuoriso turmeltuu. Ei ihme, jos se ei usko jaksavansa kohota korkealle, vaan rampana koettaa vaan ajan tarvelemiä polkuja konttailla. Jos se tahtoo katsoa elämää, silloin se saa aina verhoja eteensä. Ei elämä kuulu nuorisolle. Ei elämän moninaisuus. Ei nuorison tarvitse sitä tuntea. Hänelle kuuluu leikit, huvittelut, hakkailut ja muut semmoiset. Ajan kirjallisuudesta saa hän lukea vaan sitä lehteä, jossa on vaan satumaista haavekuvailua. Kertomuksia kuinka kerjäläispoika saa prinsessan, hölynpölyinä seikkailukertomuksia, lumotuista prinsessoista, eläinten puheluista y. m. Hänen käteensä pelätään antaa mitään, joka vaan asettuisi tosiolojen pohjalle. Viikunalehti on aina asetettava totuuden päälle. Kuka uskaltaa antaa nuorille kirjallisuutta, jossa kirkkomme mädännäisyyttä kuvaillaan. Ei herran nimessä, silloin olisi kirkon loppu. Kuka uskaltaa antaa nuorisolle kirjallisuutta, joka hänelle ajan epäkohdat paljastaisi. Nykyisten järjestelmien kurjuuden. Loisi eteen kaikessa alastomuudessaan sen mädännäisyyden ja alenuksentilan, jossa elämme. Ei. Se on Jumalan tahto, että maassa on köyhiä ja rikkaita, toisilla hyvää, toisilla huonoa.

Toisilla ylellisyyttä, toisilla nälkää. Ei sitä ihminen voi poistaa. Kuka uskaltaa antaa nuorisolle kirjallisuutta, joka paljastaisi aikamme siveellisen rappeutumisen. Kirjallisuutta, jonka luettua nuoriso näkisi sen kuilun, johon olemme vaipumassa ja alkaisi kulkea ylös päin. Ei herran nimissä. Eihän sitä nuorisolle. Kalvetkoon ennen kansa. Tulkoon siitä hiekkoa, sairaaloista. Mitä se haittaa. Opetetaanko hänelle yksilön merkitystä? Ihmisyyttä? Hänelle syötetään vaan kuuliaisuutta ajan järjestelmiin, kunnioitusta valtaan ja ajan mahtiin. Hänestä kasvatetaan vaan ajan mukainen kasvi yhteiskunnan yrttitarhaan, joka ei tee mitään pahaa, mutta joka myös ei kykene mitään hyvääkään tekemään. Herrasluokat pitävät lapsensa erillään kansasta. Kun heistä sitten tulee virkamiehiä, eivät he tunne kansaa, eikä heillä ole haluakaan sitä lähetä. Se on heille aivan vierasta. Ei ihme, jos sitten joudumme siihen tilaan, jossa nyt olemme. Eikö meidän virkamiehemme ole kuin myrskyn merkkejä kansalle? Heistä olisi voinut tulla sellaisiakin, joita kansa rakastaisi ja omikseen tervehtisi, jos heidän nuoruutensa olisi ollut vapaata, jos he olisivat kansaan elämänsä juuret kiinnittäneet. Köyhälistön lapsilta on aika riistänyt kaiken elämän oikeuden. Se on kiinnittänyt ne kahleilla työorjikkeeseen. Suljettu heiltä on luonnon ovet, kiini kirjallisuus, estetty tiede ja taide. Ei ihme, jos sitten näiden kurjien olojen vallitessa muodostuu tähän maahan kurjaa, kalpeaa kansaa. Ei sitte ole ihmettelylle syytä, jos myrskyn lähestyessä ei voida muuta kuin kumartaa. Ei ihme jos nuoriso aina tottelee käskijätään, olipa se hyvä tai huono. Eikö ollut aivan luonnollista että nuoriso noudatti laittomia kutsuntoja? Hallitus niin käski, hallitusta on

opetettu aina kunnioittamaan. Ainoastaan sillä tavalla menestyy maassa. Ei ihme, jos useasti yksityiset edut asettuivat kansan edun edelle. Ei ihme, jos siveellisesti yhä sorrutaan. Rikokset kasvavat ja kansa kalpenee. Mitä kylvetään, sitä myöskin korjataan. Orjuutta on kylvetty, orjan tekoja siitä saadaan.

Viime päivinä on taas tuntunut elämää tässä maassa. Nuoriso kuuli maan nykähdyksen ja se alkoi herätä. Siitä alkoi tuntua elämä ahtaalta, painostavalta. Sen vapautta rakastava mieli katkoi kahleitaan ja alkoi pyrkiä elämään. Se huusi ajalle: Älkää antoko minulle aina kahleita, minä halajan vapautta. Älkää antako minulle ummehtuneita ennakkoluuloja, minä haluan puhdasta totuutta. Ei mitään teennäistä valhekuvailua, minä haluan luonnollisuutta. Elämä minua kutsuu, elämää minä tahdon oppia tuntemaan. Tämä maa ei tarvitse mitään koreita ansarikasveja, ne eivät kestä pohjan viimaisissa halloissa. Koulu ja kirkko ovat liiaksi tälle maalle kasvatelleet kainalosauvoilla liikkuvia kääpiöitä ja häkkilintuja, elämä nyt kasvatelkoon itselleen uutta, elämää ja kansaa tuntevaa ja sitä rakastavaa joukkoa. »Karjaa kasvatetaan karsinoinhin». Se nosti ukkosen. Taas tuppaaannuttiin nuorison siipiä leikkaamaan. Ei valoa, ei valkeutta, pimeydessä tulee nuorisen kulkea. Porvarillinen sanomalehdistö ulvoi yhtenä suuna nuorisoa vastaan. Unohtui sanomalehtien keskinäinen tukkanuotta ja sen lokavirta kohdistui nuorisoon. »Vapaamielisyys ja kansanvaltaisuus» puhkesi taas kauniiseen kukkaan. Mitä hävyttömimmin vääristeltiin. Kuvailtiin mitä ilkeätarkoituksellisimpia johtopäätöksiä. Kiihotettiin kaikkia nuorisoa vastaan. Onhan luonnollista, että sellainen työ antaa

seurauksia. Itäisen vallan edustaja kohta ryhtyi asiaan. On laadittava laki, joka estää nuorisoa kokoontumasta. Annetaan vaan heille lisää kahleita. Tarkoitus oli saavutettu. Kouluissa kuuluvat opettajat ja etenkin kirkonisät kaikilla keinoilla koettavan taltuttaa nuorisoa. Siinä se kaunis vapaus. On ollut hyvin hauskaa nähdä porvariston sanomalehdistön äänettömyyttä. Se hyväksyy itäisen vallan uutta sortoa. Muistakaamme kuinka ennen on pienemmistä asioista pauhattu. Auttaahan nyt sorto sortoa, mitä siitä olisi sanottava. Kirkollinen sanomalehdistö soittaa nuorisoa vastaan mitä hurjimmin taivaallisia hätärumpuja.

Ei olisi tätä odottanut. Olisi luullut jokaisen tuntevan siksi selvästi asemamme. Tämä kansa ei enää kauan jaksaa konttailla tällaisena muumiona, siipirutona. Siihen on saatava elämää, elämän uskallusta. Nuorisoa olisi kasvatettava elämään, mutta sitä ei sallita. Pelätään että nuoriso lentäisi liian korkealle. Siellä se ehkä saisi tuntea puhtauden ilmaa ja ei enään tyytyisikään tähän alhaiseen kaokseen. Ehkäpä siitä silloin kasvaisi kansa, joka maahan jaottaisi tämän mädänneen järjestelmän ja rakentaisi uutta. Niin, sitä pelätään. Nuoriso on taltutettava, vaikkapa siihen työhön täytyisi käyttää idän sortovaltaa.

Kevät ei tunne vastuksia. Niin on nuorienkin laita. Meidän tiemme kulkee taistelujen kautta kevääseen. Rakentakoon aika esteitä, me ne murramme. Luokoon se kahleita, me ne katkomme. Me tukehdumme tähän ahtauteen, siksipä me vapautta, ilmaa, valoa vaadimme. Kukkien lailla me kohoamme, me emme pelkää huuhkaimien huutoa, emme korppien raakuntaa.

Seisomme suurten hetkien kynnyksellä. Aika alkaa yhä enemmän meiltä vaatia. Yleinen äänioikeus jo sarastaa. Se asettaa meille nuorille uusia vaatimuksia. Auki elämän kirja. Valkeuden aurinko täysin terin sydämmiimme paistakoon. Me emme pelkää valoa. Ainoastaan valkeudessa tehdään valkeuden töitä. Heittäkää vaan uusia kahleita. Rinnoisamme loimuu elämän kipinä. Pois orjan komeroista me astumme. Terve elämän moninaisuus!

Emme elämää särkeä tahdo. Sitä uudeksi, paremmaksi rakentamaan me tahdomme oppia. Elämämme tahdomme ennakkoluulottomaksi. Sotahuutomme on: Auki elämänkirja nuorisolle! Nuorten on maa. Meille kuuluu sen tulevaisuus. Keväänä me taistelemme. Yli esteiden lennämme. Mylvi myrsky. Uusi huomen sarastaa nuorien povessa. Elämä kukkii sen katseessa. Kevään puolesta taistelemme.

Mikko Uotinen.

SILMÄYS NAISLIIKKEESEEN.

Alituisen tapahtuu muutoksia mailmanhistorian kulussa. Syntyy uusia liikkeitä. Alussa ne saavat aina paljon vastusta osakseen, mutta huolimatta vastustajista raivaa jokainen *ajan vaatima* liike itselleen voittoisasti tien ja tulee lopulta yleiseksi.

Niin on myös käynyt naisliikkeen kanssa. Vielä joku aika sitten oli ainoastaan harvoja, jotka vaativat naiselle oikeuksiaan. Heitä pidettiin ensin turhina haaveilijoina ja intoilijoina, joka olikin aivan luonnollista, sillä oltiinhan aina totuttu näkemään miehen yliherruutta. Ei oltu vielä silloin

huomattu, että tällainen naisen asema oli ainoastaan historiallisen kehityksen tulos, ei tunnettu, miten nainen työnjaon johdosta oli joutunut »yhteiskunnan ensimmäiseksi orjaksi», ensin kaiken ruumillisen työn suorittajaksi, sitte vangituksi kodin orjaksi. Mies oli vapaampana saanut kehittää sekä ruumiin että hengenvoimiaan, joilla hän sitten voi pakottaa tämän »heikomman astian» valtansa alle. Ja erityisesti opetti papisto jumalallisena sääntönä naisen sortamista ja sitä, että nainen oli oleva kaikkia oikeuksia vailla. Tämä papisto näki naisessa ainoastaan kodin hoitajan eikä mitään vapaata kansalaista. Nyt on jo papistokin alkanut tunnustaa naisten vaatimukset tarkoituksen mukaisiksi. Voimme kumminkin edellyttää, että tuskin tässä kokokäänteessä on paljon oikeudentunnetta, vaan pikemmin ainoastaan tarkoitus saada uskonnollinen, vielä papiston vallassa oleva nainen vastustamaan poliitisesti eteenpäin pyrkivää miestä.

Kuten sanottu on naisliike alkanut raivata itselleen tietä, ja on jo suunnattomasti levinnyt. Suuret joukot ovat jo sitä mieltä, että naisen tulee saada oikeutensa. Luulisi näin ollen kaikkien naisliikkeen ajajien kulkevan samaa uraa ja samaa päämäärää kohti, mutta niin ei ole. Osa naisista taistelee ainoastaan niitten kahleitten katkomiseksi, jotka naisen sukupuoliolentona pakottavat miehen herruuden alaiseksi, mutta eivät tahdo alasrepiä sitä ylivaltaa, jota kapitalistiluokka harjoittaa proletaarinaistakin vastaan. Porvarillinen nainen tahtoo myös tulla luokkaherraksi, niinkuin porvarillinen mieskin. Porvarillinen naisliike ei tahdo poistaa luokkaherruutta, se on päinvastoin kovin halukas sitä pysyttämään. Tosin eivät porvarillisen naisliikkeen ajajat

itse myönnä sitä, että he tahtovat säilyttää kapitalistisen luokkaherruuden, sillä he opettavat, että on ensin saatava nainen ja mies samanarvoisiksi, että naiset saavat tietoja itselleen hankkia, niitä käyttää ja työmarkkinoilla esiintyä. »Tämän saavuttamisen — sanovat he — tulee toistaiseksi olla naisasian päämäärä, jota vastoin sosialismin tulee pyrkiä siihen, että yksityinen pääoma ja yksityinen oikeus työkeinojen käyttämiseen poistetaan, jotka uudistukset sosialismin periaatteiden mukaan tulevat tekemään työväenluokan vapaaksi ja riippumattomaksi». Hyvin johdonmukaiselta tämä ohjelma näyttää, ja onkin se sitä porvareille tahi oikeammin porvarillisille yläluokan naisille, jotka eivät ole muun sortovallan kuin miehen ylivallan alaisina. He voivat ajaa tätä ohjelmaa. Mutta proletaarinaisille se ei sovellu. Mitä hyödyttäisi kapitalismin orjuuttamaa proletaarinaista ruveta taistelemaan hänenkin etujansa ajavaa proletaarimiestä vastaan? Johdonmukaisempaa on, että proletaarinainen proletaarimiehen toverina taistelee kapitalistista sortovaltaa vastaan. Tässä ovat aivan paikallaan seuraavat Clara Zetkinin sanat: »Mikäli työväki luokkatietoisesti, historiallisesti ajattelee, sikäli tervehtii se vapautteen pyrkivää naista miehen yhdenvertaisena, yhtäoikeutettuna työ- ja taistelukumppalina yhteiskunnallisen elämän kaikilla aloilla». Emme siis huomaakaan työväenluokassa tuota miesten sortovaltaa niin suureksi, kuin se on yläluokissamme; se on siellä kuin innokkaimmin vastustetaan naisen opin ja sivistyksen halua, miehet kun siellä pelkäävät naisessa kilpailijaa, kun proletaari sitä vastoin suo naisen hankkia tietoja saadakseen hänestä kunnollisen kanssataistelijan. Sitäpaitsi pilkistaa tästä

porvarillisen naisliikkeen ohjelmasta esiin siinäkin tapauksessa, että emme voi väittää kaikkien porvarillisen naisliikkeen ajajien vastustavan kapitalistista sortovaltaa, se että he kieroillen tahtovat pidättää yhteiskuntaolojen muutosta, ensin kun on muka saatava nainen aivan samaan asemaan kuin mieskin ja sitten on vasta taisteltava yhteiskuntamuotojen parantamiseksi.

Kuvaavaa vielä porvarilliselle naisliikkeelle on heidän vaatimuksensa vapaasta ammattitoiminnasta naisille. Vaatiihan proletaarienkin naisliike, että nainen vapaasti kykyjensä ja taipumustensa mukaan valitkoon toimintaalansa, mutta se tahtoo samalla suojella naista kapitalistista sorto- eli kiskomisvaltaa vastaan. Kapitalistiseen tuotantojärjestelmäänhan kuuluu, että täytyy olla mahdollisimman paljon ja halpaa työvoimaa tarjolla. Ja jos näin ollen työväki ei omassa keskuudessaan vaatisi minkäänlaisia työajan ja työpalkan määräyksiä, olisivat myös naiset vielä vähemmillä palkoilla kuin nykyään. Samasta työstä miehen kilpailijana saisi ryöstövalta vielä suuremman osan. Kapitalistinen tuotantojärjestelmään ei salli, että »nainen tieteen, taiteen ja teollisuuden alalla esiintyy etupäässä miehen työkumppanina, joka jalossa kilpailussa koettaa hänen kanssaan yhdessä tuottaa, mitä parasta voi yhteiskunnan rikastuttamiseksi aineellisessa ja sivistyksellisessä suhteessa», vaan kuten jo sanottu, nainen on miehen kilpailijana.

Emme sitäpaitsi voi edellyttääkään, että esim. ne ristiriidat, joita nykyään on ammattitoiminnan ja naimisissa olevan naisen perhetehtävien välillä voidaan poistaa, eipä paljoa parantaakkaan nykyisten yhteiskuntaolojen perusteella. Niille on ratkaisunsa antava ainoastaan sosialismi.

Kuten siis jo tästä lyhyestä silmäyksestä näkynee, ovat porvarillinen ja proletaarinen naisliike useissa kohdin jyrkästi vihollisia toisilleen, ja mitä voimakkaammaksi naisliike käy, sitä selvemmin tulevat nämä liikkeet esiintymään vastakkain. Jokaisen proletaarinaisen tulee siis tietää, että hänen paikkansa ei ole porvarillisen naisen, vaan taistelevan proletaarimiehen puolella. **Linda Anttila.**

A NARKISMI JA SOSIALISMI.

Noita käsitteitä ovat meillä taas viime aikoina sosialidemokratian vastustajat — niin hyvin porvarilliset kuin myös eräät puolueemme sisäpuolella myyrästävät vastustajamme — yrittäneet sotkea yhteen. Vaikka se nähtävästi on tapahtunut enemmän vahingoittamisen halusta kuin tietämättömyydestä, katsomme sentään olevan syytä kerta kaikkiaan selvittää ja sanoa, mitä anarkismi on ja missä suhteessa siihen on nykyaikainen tieteelliselle pohjalle perustuva sosialismi. Emmekä tiedä, miten paremmin sen voisimme selvittää kuin nojautumalla kuuluisan venäläisen puoluetoverin *G. Plechanowin* oivalliseen esitykseen tästä asiasta.¹⁾

Anarkismilla ja *utopistisella* sosialismilla on tärkeä kosketuskohta — selittää *Plechanow*, — nim. se päänäkö-

---

¹⁾ *Plechanowin* tunnettu ja kaikkialla sosialidemokratein kesken tunnustusta saavuttanut lentokirja »Anarkismi ja sosialismi» ilmestyi ensiksi ranskankielisenä. v. 1894 ja on myöhemmin käännetty monelle sivistyskielelle. — Huvin vuoksi mainittakoon, että samana vuonna kuin tämä *anarkismia vastustava* kirjanen julaistiin, karkotettiin sen kirjoittaja Ranskasta anarkistina.

kanta, jolta ne molemmat katselevat elämänmuotoja, jonka mukaan ne arvostelevat nykyisen yhteiskunnan oloja ja johon ne perustavat omat maailmanparannusoppinsa. Sen sijaan kun nykyajan yhteiskuntatiede ja sosialismi johtavat kaikki väitteensä taloudellisista tosioloista ja niitten kehitystä määräävistä laeista, oli utopistisilla sosialisteilla ja heidän aikansa yhteiskuntatieteillä lähtökohtana aina »ihmisen luonto» tai joku tästä mielteestä johdettu aatteellinen peruste. Koska ihmisen luonto on sellainen ja sellainen, sanoivat utopistit aivan 18 vuosisadan valistusfilosofian mukaan — ja jokainen heistä tietysti käsitti ihmisen luonnon hieman eri tavalla, — niin tarvitsee vain suunnitella uusi yhteiskuntajärjestelmä, ihanneyhteiskunta, johon ihminen kaikin puolin soveltuu; sen järjestelmän tulevat ihmiset toteuttamaan heti kun vaan oppivat käsittämään sen arvaamattomat edut. Että »ihmisen luonto» alituisesti muuttuu sitä mukaa kuin ihmisen ympäristö muuttuu, ja että siis juuri tuosta ympäristöstä on etsittävä yhteiskuntaopin todellinen alkuperuste, sitä eivät utopistiset sosialistit jaksaneet tai eivät tahtoneet käsittää.

Sama utopismi, epätieteellinen haaveilu, on kaikkien anarkististen oppien ytimenä.

Max Stirner, joka ensimmäisenä on esittänyt anarkistisen oppirakennelman teoksessaan »Yksityisihminen ja hänen omaisuutensa» (1845), lähtee siitä, ettei ole mitään muuta todellista kuin yksityisihminen tarpeineen ja pyrkimyksen. Ihmiskunta on olemassa ainoastaan yksilön mielikuvituksessa, ja uskonto, omatunto, siveellisyys, oikeus, laki, perhe, vartio ovat vain sortavia pakkomuotoja, joita vastaan »minun», omia asioitani ajavan yksilön, tulee kaikin tavoin

taistella. Stirner ei huomaa, että juuri hänen lähtökohtansa, »minä», »yksilö» sellaisenaan on kaikkea muuta kuin todellinen. Eri ihmiset, Jussi, Pekka, Jaakko y. m., joita joka päivä tapaamme elämässä, ne ovat kyllä todellisia, mutta »yksilö yleensä» ei ole muuta kuin tyhjä aatekuva. Ja yksityisihmisillä on keskenään suhteita, jotka eivät riipu heidän yksilöllisestä tahdostaan, vaan jotka määrää sen yhteiskunnan laatu, missä he elävät. Sen vuoksi myös täytyy yhteiskuntaelämän muotoja, niinkauan kun tahdomme pysyä todellisuuden pohjalla, arvostella yhteiskunnan eikä yksilön kannalta.

Stirnerin oppi yksityisihmisistä, joista jokainen ajaisi yksinomaan omia itsekkäitä etujaan, joilla ei olisi toistensa kanssa mitään tekemistä (paitsi milloin joku tuntee itsensä kyllin voimakkaaksi ryöstämään naapurinsa puhtaaksi), on sosialinen utopia, joka, jos se voisi toteutua, johtaisi »kaikkien taisteluun kaikkia vastaan». Ja sellainen tila olisi kai jokaiselle »minälle» pahinta sortoa, mitä ajatella saattaa. Nykyisen kapitalistisen yhteiskunnan anarkia on vain Stirnerin ihanteen epätäydellistä toteutumista; samalle perusteelle, yksilön rajattoman vapauden perusteelle ne joka tapauksessa kumpikin nojautuvat. Ja siinä merkityksessä on Stirner — kuten Plechanow lausuu — sanonut »porvarillisen individualismin viimeisen sanan».

Vielä selvempänä esiintyy utopismi — anarkismin isän — *Proudhonin* opissa. Hän selittää, että »parhain» hallitusmuoto on se, missä ei ole hallitusta ensinkään. »Ei mitään valtiota eikä puolueita enää, ei mitään hallitusta eikä auktoriteettia, ihmisen ja kansalaisen ehdoton vapaus: se on — lausuu hän — meidän valtiollinen ja yhteiskunnallinen

uskontunnustuksemme ». Mutta kuinka voi ehdoton vapaus olla käytännössä mahdollinen muuttumatta mielivallaksi ja sekasorroksi? Proudhon vastaa, että se käy mahdolliseksi *sopimuksen* kautta. Sopimus on »ainoa siveellinen side minkä tasa-arvoiset ja vapaat olennot voivat omaksua», ja sopimus vaikuttaa sen, että »ehdoton vapaus» käytännössä tulee merkitsemään samaa kuin »järjestys». Kaiken yhteiselämän tulee sen vuoksi perustua vapaaseen sopimukseen; yksilöt ovat tekemisissä toistensa kanssa ainoastaan keskinäisen myöntymyksen rajain sisällä, eikä kenenkään tarvitse alistua toimiin tai määräyksiin (ei esim. mihinkään rangais- tuksiin), joihin hän ei ole antanut personallista suostu- mustaan.

Siis sangen yksinkertainen ratkaisu, joka samalla kun se uhkaa valtiota, on toiselta puolen kaikkea muuta kuin radikaalinen. Kun näet tiedämme, että Proudhon kiven- kovaan puolusti pikkuomaisuuden, tavaratuotannon ja erityisesti pikkutuotannon säilyttämistä, ei hänen yhteis- kunta-ihannettaan voi sanoa muuksi kuin »pikkuporvarin utopiaksi». Ja pikkuporvarin kohtalohan on horjua radika- lismin ja vanhoillisuuden välillä.¹⁾

Nämä molemmat anarkistiset teoretikot ovat olleet puhdasverisiä individualisteja. Heillä ei kuitenkaan ole meidän päiviemme anarkisteissa niin paljon kannattajia kuin toisella suunnalla, jonka edustajat nimittävät itseään »kommunisteiksi». Tämän suunnan luoja, venäläinen *Bakunin*, käytti itse nimeä »kollektivistiksi», sillä hän käsitti

---

¹⁾ Proudhon sanoo kerran itsekkin, että sosialista kysymystä ratkaise- maan tarvitaan »miehiä, joissa on yhtyneenä samalla radikalisiin ja vanhoillisiin henki».

kommunismilla Marxin ja Engelsin esittämää sosialismia, jota hän piti kaiken vapauden surmana. Ja »vapaus» on hänen niinkuin kaikkien muittenkin anarkistien huululla ensimmäinen sana, joka taisteluohjelmassa merkitsee valtion hävittämistä ja kaiken keskityksen poistamista. Mutta Bakunin ei saarnaa yksin vapauden utopiaa, vaan yrittää täydentää sitä »tasa-arvon» utopialla. Taloudellisen tasa-arvon nimessä vaatii hän »yksilöllisesti periytyvän omaisuuden» poistamista; tietysti ei hänellä ole mitään muistuttamista yksityisomaisuutta vastaan, jollei se ole perittävää, eikä perintöoikeutta vastaan, jollei se ole yksilöllistä. Ihanneyhteiskunta sitte syntyy ja järjestäytyy »vapaan yhteenliittymisen» kautta, heti kun valtio on »hävitetty». Tuo yhteiskunta perustuu täydellisen vapauden ja yhdenvertaisuuden pohjalle, ja jotta se vielä pysyisi koossa, ottaa Bakunin mukaan kolmannenkin perusteen: »solidaariteetin», yhteenkuuluvaisuuden, joka hänen mukaansa on ihmiskunnan olemassaolon peruste.

Nähtävästi aavistaen, etteivät »vapaus ja yhdenvertaisuus» niillä perusteilla, joille ne täten oli asetettu, tulisi rauhassa viihtymään rinnakkain, ennättää Bakunin yhteentörmäyksen edelle, ottaen ohjelmaansa »herkeämättömän vallankumouksen». Se kuulostaa kylläkin radikaaliselta, ja riittääkin varmaan hävittämään viimeiset vapauden ja yhdenvertaisuuden jätteet anarkistisesta ihanneyhteiskunnasta; mutta pohjaltaan on Bakuninin taktiikka nykyiselle luokkavallalle jokseenkin vaaraton. Sillä hylkäämällä kokonaan köyhälistön valtiollisen taistelun ja panemalla painoa vain taloudelliseen, (esim. työpäivän lyhentämiseen ja palkkain korottamiseen) Bakunin saarnaa

samaa taktiikkaa, mikä on saattanut suurimman osan Englannin työväkeä purjehtimaan vapaamielisten vanavedessä. —

Näitten kolmen anarkismin patriarkan, Stirnerin, Proudhonin ja Bakuninin, aatteet ja haaveilut esiintyvät eri muunnoksina kaikkien myöhempien anarkistien opeissa. Laajimmin tekee Plechanow selvää *P. A. Krapotkinin* kannasta. Tämä onkin varmaan tyyppillisin edustaja meidän päiviemme anarkismin teoreti koista.

Krapotkin vakuuttaa, ettei kommunistinen anarkismi ole missään suhteessa utopistista oppia. Sellainen väite herättää jo hieman epäluuloa, mutta saammepa nähdä, miten asia on.

Anarkistit hävittävät valtion, selittää Krapotkin, ja saattavat kansan riistämään rikkaat puhtaiksi. Ja kun riistäminen kerran on tapahtunut, pidetään yleisestä rikkaudesta kalunkirjotus ja järjestetään sitte jako. Jaon toimittaa kansa itse parhaansa mukaan. Ravintoaineitten nautinto järjestetään hyvin yksinkertaisesti: jokainen ottaa sen kuin haluaa. »Asianharrastajista» muodostunut järjestö täytyy luonnollisesti olla olemassa jo vallankumouksen ensi päivänä, mutta se ei tietysti rajota yksilön vapautta, anarkiaa, sillä kaikki sen määräykset ovat »kansan» määräyksiä.

Mutta jotta voitaisi nauttia, täytyy myöskin tuottaa. Tulevaisuuden yhteiskunnan tuotanto tapahtuu Krapotkin mukaan vapaissa järjestöissä, joissa jokainen kansalainen sitoutuu tekemään 5 tuntia päivässä työtä 21:stä 45-50:nteen ikävuoteen saakka. Mitään johtavaa auktoriteettia ei anarkistisessa yhteiskunnassa luonnollisesti ole,

vaan sen sijaan saa »vapaa sopimus» (Proudhonin ratsuvainaja, joka täten vielä meidän päivinämmekummittelee) ihmeitä aikaan. Krapotkin ei hetkeäkään epäile vapaan sopimuksen käytännöllistä merkitystä eikä ymmärrä sellaiseen selitykseen turvautumista miksikään utopismiksi. Todistukseksi viittaa hän niihin yhteistoimintamuotoihin, mitä jo nykyisessä kapitalistisessa yhteiskunnassa on olemassa vapaan sopimuksen pohjalla, esim. suurissa liikeyrityksissä. »Me tiedämme kaikki, — vastaa Plechanow, — mitä liikkeenharjottajain 'vapaa sopimus' merkitsee, emmekä voi kyllin ihmetellä tuon miehen 'ehdotonta' naivisuutta, joka näkee siinä kommunismin edelläkävijän. Juuri tämä anarkistinen 'sopimus' täytyy saada poistetuksi, jotta tuottajat lakkaisivat olemasta omien tuotteittensa orjia». — Kun vapaa sopimus on anarkistisessa yhteiskunnassa laki kaikessa, ei ole heti itsestään selvä, miten sitte laiskurit saataisiin työssä pysymään. Mutta Krapotkin ratkaisee pulman sangen yksinkertaisesti: jos ei täytä kunnolla velvollisuuksiaan, se ajetaan joukosta pois — kuolkoon nälkään. Siis aivan niinkuin kapitalistisessa yhteiskunnassa. Erotus anarkistisen ihanteen ja nykyisen yhteiskunnan välillä jää siten itse asiassa tuiki vähäiseksi. Ainoastaan *sanoissa* on anarkistinen yhteiskunta se vapaa ihannetila, jossa ihminen »vapaasta sopimuksesta» antautuu — vaikka esim. mestattavaksi. —

Edellä esitetystä selonteosta käynee siis ilmi, että anarkistien teorioissa on lähtökohtana aina yksilön rajaton *vapaus*. Se on aivan sama lähtökohta kuin mikä on porvarillisella radikalismilla »tai pikemmin manchesterilaisuudella» kuten Plechanow sanoo. Ja yksilön vapauden

nimessä anarkistit ensi tehtäväkseen tahtovat *hävittää valtion*. Näin paljon on kaikissa anarkistisissa opeissa yhteistä. Siitä alkaen toiset jatkavat enemmän tai vähemmän johdonmukaisesti matkaansa puhtaasti individualismin tiellä aina siihen saakka kunnes on, kuten Stirnerillä, edessä »kaikkien sota kaikkia vastaan», toiset taas koettavat yhdistää vapausunelmiinsa kommunistisia ihannekuvia. Jälkimmäisessäkin tapauksessa on kommunismin anarkisteihin ohjelmassa vain toisarvoinen merkitys. Ja kun nyt rajattoman vapauden haave ja kommunismi tosiasiansa ovat ristiriidassa keskenään, täytyy anarkistien, saadakseen ne yhteenkytketyiksi, turvautua vallan ilmassa häälyvään utopisiin, joka ei kestä minkäänlaista arvostelua.

On tällöin silmännähtävää, että anarkismi ja sosialismi pääkohdissaan ovat aivan toistensa vastakohtia. Sosialismin lähtökohdaksi on yhteiskunta eikä yksilö, yhteisetu eikä yksityisen vapaus tai yksityisetu. Ja sosialismi perustaa kommunistisen päämaalinsa tieteen osottamaan taloudellisyhteiskunnallisen kehityksen varmaan kulkuun eikä luo tyhjistä tulevaisuuden kuvia. Erotus on selvä ja raja jyrkkä. —

Kuten näkyy, ovat anarkistiset teoriat siksi päättömiä, ettei koko suunta suurempaa huomiota ansaitseisikaan, jollei anarkistien onneton *taktiikka* niin aivaamattomasti vahingoittaisi köyhälistön asiaa, jota sentään useat anarkistitkin sanovat ajavansa. Anarkistinen taktiikka se yksin on, jonka vuoksi tuo suunta pysyy alituisena puheaiheena.

Edellä jo mainittiin, miten Bakunin tahtoi, että työväenluokka kieltäytyisi kaikesta valtiollisesta toiminnasta

ja keskittäisi voimansa »suoranaisen taloudellisen» taistelun alalle (palkkain korottamiseen, tvöajan lyhentämiseen j. n. e.). Bakunin tunsu itse, että sellainen taktiikka on sangen vähän vallankumouksellista, ja sen vuoksi saarnasi hän varsinkin paikallisten pikkukapinain toimeenpanemista. Ja kun köyhälistö ei oikein ottanut niihin taipuakseen, kehotti hän henkilökohtaisiin väkivaltaisuuksiin, terrorismiin.¹⁾

Samoin Krapotkin, joka m. m. neuvoi Venäjän vallankumouksellisia luopumaan valtiollisesta taistelusta itsevaltiutta vastaan ja pitämään aina silmällä vain suoranaisia taloudellisia päämaaleja, kuten esim. yhteenkytkettyjen talonpoikain vapauttamista. »Mutta kuinka vapauttaa talonpoikia, ennenkuin itsevaltius on kukistunut — huomauttaa Plechanow — se on täydellinen salaisuus». Alas politiikka! Pois »nukuttava» eduskunta-taistelu! Eläköön vain suoranainen taloudellinen taistelu! Se on Krapotkininkin tunnussana. Mutta ei hän, enemmän kuin muutkaan meidän päiviemme anarkistit, enää Bakuninin tavoin harrasta työpäivän lyhentämistä tai palkkojen korottamista. »Sellaisilla leikkitempuilla — saarnaa Krapotkin — ei ole mitään voitettavissa, vaan yhteiskunta on uudistettava hävittämällä sitä ohjaavat laitokset». Ja niin ollaankin nykyään siinä, että kun köyhälistö taistelee »suoranaisten taloudellisten» tarkotusten puolesta, niin astuvat anarkistit pommeineen esiin ja toimittavat hallitukselle mieleisen tekosyyn hyökätä köyhälistön kimppuun. Se

---

¹⁾ Meillä käsitettäneekin yleisessä mielipiteessä »anarkismilla» tavallisimmin anarkistien terroristista taktiikkaa, ja sen vuoksi on tuo valheellinen syytös, että meidän sosialidemokratiamme olisi anarkistinen, sitäkin ilkeämielisempi.

on anarkistin mielestä todellista »vallankumousta», jolla yksin on kaikki voitettavissa, kun hän jossain kahvilassa tai teatterissa heittää räjähtävän pommin yleisön keskelle, — meistä se on vaan raivoavaa mielettömyyttä.

Mutta, kuten sanottu, porvarillisille hallituksille on anarkistien väkivaltainen toiminta erittäin tervetullut asia. Sen johdosta saavat ne aihetta huutaa, että »yhteiskunta on vaarassa» ja voivat taantumuksen lujittamiseksi turvautua erikoisiin määräyksiin ja toimenpiteisiin, joita yleinen mielipidekin katsoo tarpeellisiksi. Väkivallanteot ja murhayritykset ovat meidän aikamme porvarillisille hallituksille tuiki tarpeelliset, jotta kansaa voitaisi kyllin kuristaa. Jo Napoleon III hommasi aina tavan takaa murhayrityksiä itseään vastaan, ja nykyään harjottavat useinpain Europan suurvaltain hallitukset järjestettyä provokationia, kansan kiihottamista väkivaltaisuuksiin, joihin hallitus sitte sotaväen ja virallisen poliisin avulla voi sekaantua. Mutta ylen vaikeaksi kävisi hallitusten kätyrien, »uniformu-terroristien» myyrästäminen, jolleivät anarkistit innolla heidän tehtävänsä auttaisi ja helpottaisi.¹⁾

Niin on anarkisti »ihminen, joka on tuomittu aina ja kaikkialla saamaan aikaan aivan päinvastaista kuin mitä hän tarkoittaa», lausuu Plechanow. Jollei nim. anarkisti satu olemaan konna, mikä ei myöskään ole harvinaista. On anarkisteja, jotka eivät kammo »asiansa» nimessä turvauttua varkauteen ja moniin muihin mitä alhaisimpiin ja inhottavimpiin rikoksiin. Eikä myös puutu anarkistisia

---

¹⁾ Todistukseksi mainitsee Plechanow m. m. tunnetun tapauksen missä poliisipäällikkö Andrieux aikoinaan hallituksen kustannuksella julkaisi erityistä anarkistista viikkolehteä.

kirjailijoita, jotka sellaisia rikoksia moraalin nimessä puolustavat. Ja helppoa se on tehdäkin, sillä anarkistisen moraalin mukaan arvostellaan ihmisen tekoja yksilön rajattoman oikeuden kannalta. Yksilöllä, olkoon hän kuinka täydellinen roisto tahansa, on oikeus tehdä, mitä ikinä hän haluaa. Ja sen vuoksi on niin usein vaikeata arvata kenestäkään anarkistista, missä määrin hän on »toveri» ja missä määrin vain tavallinen roisto.

»Lyhyesti: Vallankumouksen nimessä palvelevat anarkistit taantumuksen asiaa; siveellisyyden nimessä he puolustavat epäsideellisiä toimia; yksilön vapauden nimessä he polkevat jalkoihinsa kanssaihmistensä kaikkia oikeuksia».

Porvarillisten asema anarkisteihin nähden on toistaiseksi jotenkin kiero. Poroporvarit tietysti pelkäävät noita raatelevia kauhun levittäjiä, eivätkä tiedä tehoavia keinoja heitä vastaan, sillä ne ovat itse asiassa porvariston omia murheenlapsia. Anarkistien toiminta on vain anarkistisen teorian toteuttamista, ja se teoria on luonteeltaan, kuten olemme nähneet, vain enemmän tai vähemmän johdonmukaisesti kehiteltyä porvarillista individualismia. Kun Krapotkin vielä sentään puhuu kapitalistien sortaman *työntekijän* nimessä, puhuvat useat heidän sanomalehtensä vain »yksilön» nimessä, joka tahtoo vapautua kaikista yhteiskunnan siteistä, saadakseen vapaasti tehdä, mitä ikinä haluaa. Lopulta tullaan sille kannalle, jonka muuan anarkistinen runoilija ilmaisee sanoilla: »Mitä meitä liikuttaa epämääräisen ihmisjoukon surma, kun sen kautta vain yksilö lujittuu!» Sellainen oppi

on tietysti omiaan ihastuttamaan sairasveristä porvariston nuorisoa. Ja siitä vanhemman väen murhe.

»Meidän sosialidemokratien ei tarvitse pelätä anarkistista kiihotustyötä — lausuu Plechanow lopuksi. Anarkismi on porvariston lapsi eikä se tule koskaan vakavammin vaikuttamaan köyhälistöön. Jos anarkistein joukossa on työläisiä, jotka rehellisesti tahtovat luokkansa parasta, ja jotka uhrautuvat asialle, jota pitävät hyvänä, niin johtuu vain väärinkäsityksestä, että he ovat tuossa leirissä. He tuntevat köyhälistön vapautustaistelun vain siinä muodossa, minkä anarkistit koettavat sille antaa. Kun he enemmän valistuvat, tulevat he meidän joukkoomme.»

»Mitä enemmän meidän aattemme leviävät työväenluokkaan, sitä vähemmän taipuu köyhälistö seuraamaan sellaisia 'tovereita'. Yhä enemmän ja enemmän muuttuu anarkismi porvarilliseksi urheiluksi, jonka määränä on vain hankkia 'yksilöille', jotka liian paljon ovat nauttineet maallisia ja puoleksi-maallisia huvituksia, 'voimakkaita mielenliikutuksia'.»

»Ja kun köyhälistö kerran tulee aseman herraksi, tarvitsee sen vain rypistää kulmakarvoja, saattaakseen kaikki 'toverit', 'kauneimmatkin', taas aisoihinsa, sen tarvitsee vain hengäistä, ja anarkistinen tomu on häviävä.»

KATSUKSIA.

MAATALOUS.

Torpparien ja tilattoman väestön liike. Torppareillekin ovat kuluneet kuukaudet olleet mahtava herätyksen aika. Seurauksena on ollut se suurenmoinen torppariliike, joka nykyisin maassamme on järjestymäisillään. Alun teki torpparikokous Siurossa tammiukuussa tänä vuonna. Täällä käsin torppareille huudetut herätyssanat löysivät heti kaikkialta vastakaikua. Kuukauden ajalla on nyt melkein joka kullamassa maattamme torpparikokouksia pidetty, joissa Siurossa lausutut vaatimukset enemmän tai vähemmän lisättyinä ja muutettuina ovat tulleet hyväksytyiksi.

Ennen kaikkia on näillä kokouksilla ollut järjestävä merkitys. Torpparitkin ovat työväeltä jo viime suurlakon kokemuksista oppineet yhteenliittymisen ja huomanneet, mikä suuri merkitys tällä on sorrettujen asialle. Kaikkialla on syntynyt erityisiä torppariyhdistyksiä nämä on jaettu piireihin. Useimmissa kunnissa ovat torppariyhdistykset liittyneet haaraosastoina työväen yhdistyksiin ja Suomen sosiaalidemokraattiseen puolueeseen. Toisaalla, kuten Ruovedellä päätettiin torpparien kokouksessa toimia siihen suuntaan, »että kaikki torpparit ja mäkitupalaiset ja koko köyhälistö ko-

koontuisivat punaisen lipun juureen».

Siuron kokouksessa jo nostettiin kysymys yleisen koko maata käsittävän torpparikokouksen aikaansaamisesta ja torppariliiton perustamisesta. Kokous kääntyi työväen hallinnon puoleen pyytäen, että se ottaisi asian huolekseen ja järjestääkseen.

Tämäkin toimeenpide on kaikkialla maassamme saanut kannatusta. Uusissa torppariyhdistyksissä on jo yleensä valittu edustajat kokousta varten. Kokouspaikaksi on ehdotettu sekä Tamperetta, Lahtea että Helsinkiäkin. Viimeksimainitun paikan puolustukseksi on lausuttu, että täällä kokouksella olisi mahdollista saada »enemmän aatteellista ja tietopuolista kannatusta». Puoluehallinnon päätöksen mukaan tulee kokous Tampereella pidettäväksi. — Kokous tulee pidettäväksi jo huhtikuun aikana, koska on tärkeätä, että kesän tullen ollaan torpparijärjestön pääkohdista selvillä.

Yleisellä torpparikokouksella luonnollisesti silläkin tulee ennen kaikkia olemaan järjestävä merkitys. Sen kautta on torpparijärjestö keskitettävä, aikaansaatuva järjestelmällinen yhteistyö torppariyhdistysten kesken sekä liitettävä nämä yhteyteen muun köyhälistön kanssa. Tällaisen voimakkaan järjestön olemassaolo on luonnollisesti välttämätön ja paras keino, jos mieli epäkohtia miltään alalta poistaa. Sillä uudistustyö tulee

epäilemättä kohtaamaan vastustusta, jonka ainoastaan köyhälistön yhteenliittyminen ja yhteistyö voi voittaa.

Paitsi tätä tulee torppari-kokouksella olemaan toinen tärkeä tehtävä: siellä on sovittava menettelytavasta torppariolojen uudistuksessa ja laadittava ohjelma torppariolojen parantamiseksi. Useimmissa paikallisissa torppari-kokouksissa on jo tähänkin puoleen koskettu ja annettu edustajille evästyksiä ja kokouksen päätös taskuun. Vaikkakin näissä vaatimuksissa paikalliset olot ovat mukana määränneet yksityiskohdissa, voi niissä kumminkin pääkohdissa huomata suurta yhdenmukaisuutta.

Nykyisen maavuokralain vaativat torpparit aivan kohtuuttomana poistettavaksi ja uutta sialle. Parissa kokouksessa, Toivakassa ja Elimäellä lausuttiin myöskin toivomus, että valtio ryhtyisi auttamaan torppareita pääsemään kontunsa omistajaksi. Suurempaa kannatusta tämä pyrintö tuskin saanee, koska on luonnollista että tällainen parannuskeino jo aivan käytännölliseltä kannalta katsoen voi koskea verrattain vähäistä osaa torppari-luokkaa ja lykkää koko uudistuksen kaukaiseen tulevaisuuteen. Vuokralain uudistaminen sitävästoin heti ja tehokkaasti voi auttaa kaikkia, sekä torppareita, mäkitupalaisia että mökkiläisiä.

Uusien torpparilakien laatiminen taasen on sangen moni-

mutkainen juttu ja vaatii yksityiskohtaista punnitsemista, semminkin koska torppariolot eri osissa maata ovat niin erilaiset ja aiheuttavat näin ollen melkoisesti erilaisia uudistusehdotuksia. Seuraavassa numerossa palaamme näitä käsittelemään, meillä käytettävänä olleitten torppari-kousten pöytäkirjain nojalla. E. G.

KIRJALLISUUS.

Vastaväittelyä. — Arv. aate-toverini O. W. K! Olette Sos. Aik:n 3 numerossa kirjoittanut arvostelun kirjastani »Tulevaisuutta kohti», jonka toinenkin painos juuri on ilmestynyt, ilahuttaa minua suuresti, että näytte yleensä olevan kirjaan tyytyväinen, joka sisältääkin vaan käännöksiä.

Esipuheessa olen nimenomaan lausunut, että »esitelmien sisällyksestä vastaa tietysti yksinomaan kukin kirjoittaja itse». Jos olisin esiintynyt alkuperäisenä tekijänä, olisin epäilemättä kirjoittanut esitelmät ainakin osaksi toisin. Mutta päätarkoitus olikin tutustuttaa Suomen lukijakuntaa etevimpien sosialistien eikä suinkaan omiin vähäpätöisiin mielipiteisiini. Vaan koska te mielestäni arvostelussanne olette tehneet hieman väärin muutamille tekijöille, sallittakoon minun itse asian takia Sos. Aikakauslehdessä tarkemmin selvitellä muutamia kohtia.

Morriksen esitelmästä te lausutte, etteivät sosialistit raken-
na vanhan yhteiskunnan sijaan
uutta sen takia, että tuo vanha on
väärä tahi uusi oikea, vaan että
uusi vaan »syntyy taloudellisen
kehityksen pakosta». Missä määrin
me voimme puhua oikeasta tai
väärästä toiminnasta, riippuu pää-
asiallisesti siitä, minkä arvon me
annamme ihmisen itsetietoiselle,
tarkoituksen mukaiselle (teleo-
logiselle) toiminnalle. Tämä taas
riippuu etenkin ihmisen vapaasta
tahdosta. Minä myönnän, että se
oppi, jota niin suuret filosoofit ja
pedagoogit kuin esim. Spinoza ja
Herbart kannattavat, determi-
nistien oppi, joka kieltää ihmisen
vapaan tahdon ja tekee hänen
tekonsa riippuvaksi ympäristöstä,
miliöstä ja senkaltaisista olosuh-
teista, on johdonmukaisempi ja
todennäköisempi kuin indetermi-
nistien. Mutta vaikka sosialismi
ehdottomasti nykyään kallistuu
edelliseen, emme suinkaan voi
väittää, että asia olisi lopullisesti
ratkaistu; monta sosialistia ei sii-
hen yhdy, kuten esim. Jaurés. ja
vaikka asia olisikin ratkaistu deter-
minismin eduksi lopullisesti, niin
sopii aivan hyvin Engelsin seli-
tyksen nojalla historiallisesta mate-
rialismista puhua oikeasta ja
väärästä yhteiskunnasta, yhteis-
kunnan muuttamisesta tähän-
astista oikeammaksi ihmisten
toimenpiteiden kautta. Ja muuta
ehkä ei Morriskaan ole tarkoi-
ttanut.

Webb'ia vastaan te aivan
varmaan ette ole oikeassa. Että
socialistien tilapäisesti tulee toimia
yhdessä radikaalien kanssa, on
jokapäiväinen tosiasia ja yleisesti
kypsyneimpien sosialisti-yhteisöjen
keskuudessa myönnetty. Webb tar-
koittaa sanoillaan »socialists may
therefore be quite at one with
radicals in their political methods»
vähää ennen kirjassa mainittuja
kohtia. Ja että »asteellisesti siir-
rymme vanhasta järjestelmästä
uuteen» se on varma ja juuri se
olikin esim. W. Liebknechtin vii-
meinen vakaantunut kanta. Emme
suinkaan enää jyrkemmälläkään
socialistisella kannalla voi täydellisesti
ylläpitää Marx'in »Ver-
elendungstheorie» alkuperäisessä,
vaan ainoastaan Kautskyn muo-
dossa, että kapitalistien voitto suh-
teellisesti kasvaa paljoa suurem-
maksi kuin työväen ja että siten
kurjuus jälkimäisen keskuudessa
enenee. Että Englannin kunnallis-
socialistiset harrastukset ovat sel-
vää kulkemista socialistista valtiota
kohti, on minusta varmaa var-
mempi tosiasia.

Headlamin kirjoitus tosin voisi
olla valoisempi. Mutta parempaa ei
ole löydettävissä, jos tahtoo esit-
tää, mitenkö täydellisesti kristin-
uskon pohjalla seisova mies, joka
antaa täyden tunnustuksensa
socialismille, koettaa todistaa itse
raamatun avulla papiston taval-
lisen löyhän käsityksen sosia-
listisista riennoista vääräksi. Ja se
oli juuri päämääräni. Kristinuskon

alkuperäinen ydin ei sodi sosialismia vastaan: esim. Keir Hardie, Englannin nykyisen varmistuvan työväen puolueen johtaja, on sekä »kristitty» että sosialisti varsinaisessa merkityksessään.

Mitä te, arv. aatoverini, tarkoittatte kysymyksellä »taiteen hyödyllisyydestä» en oikein käsitä. Olisiko se n. s. Part pour Part? Jos niin on, voi katsoa asialle eduksi, ettei Schmidt ole ryhtynyt tuohon sangen vaikeaan kysymykseen, joka ei lienekään niin kovin tärkeä. »Valheellisia» mielikuvituksen tuotteita ovat runoilijat sepittäneet tuhansia vuosia, ja kuvanveistäjät ja maalarit tulevat kai edelleenkin Ruskinista, paaveista ja muista tekopyhyyden kannattajista huolimatta luomaan alastomia ihmisiä y. m., jos tämä tunnustetaan kauniiksi. Mutta juuri kauniin määrittäminen on vaikea Sokrateen ajoilta saakka.

Suuresti kummastuttaa minua että kirjassa olisi muka »kielivirheitä paljon ja painovirheitä suunnattomasti». Itse luin korehtuurin ja lisäksi vielä eräs umpisuomalainen opettaja Turun lyseossa, joka kielellisessäkin suhteessa tarkasti teosta ja sanoi jätäneensä vaan (= vain pohjanpuolella) muutamia »kankeita lauseita». Mutta miten nyt sitte lie todellisuudessa käynyt. Väittihän itse Suomen kielen prof. Ahlqvist, kun hänen edessänsä (= hänelle) ylioppilaana kirjoitti suomea, että suomea ei ollut: »useat miehet»

(pro: useammat) eikä myös »silloin kun» (pro: s. kuin).

20.2.06 Ystävällisesti

N. R. af Ursin.

Samhällsordningens grunder kirj. A. Palmberg. Näinä päivinä on kirjakauppaan ilmestynyt yllämainittu kirja. Meillä ei juuri ole erikoista halua siitä puhua, mutta koska sitä hyvin luultavasti ruvetaan oikein urakalla tyrkyttämään työväestölle sekä muillekin kansalaisille, niin lienee paikallaan valaista tätä tekelettä edes muutamilla otteilla.

Sivulla 40 selvittää tekijä yleisen äänioikeuden varjopuolia: »Sanotaan myöskin, että yleinen äänioikeus jättää määräämisvallan yhden ainoan luokan — ruumiillisen työn tekijäin — käsiin. Tämä olisi todella vakava muistutus, jos ruumiillisen työntekijät tulisivat huomaamaan, että heidän etunsa ovat eroavat ja vastakkaiset muiden luokkien eduille. Mutta voidaan kuitenkin olla vakuutettuja siitä, etteivät työmiesjoukot koskaan tule katselemaan asioita siltä kannalta, niin kauvan kuin yleisen mielipiteen ohjaajat täyttävät velvollisuutensa pelotta».

Tekijän käsitys kansalaisten yhteiskunnallisesta tasa-arvoisuudesta käy ilmi m. m. seuraavassa lauseesta (s. 95): »Eri-ilaisuus yhteiskunnallisessa asemassa on siis hyvin luonnollinen, niin luonnollinen, ettei mikään muutos meidän yhteiskuntajärjestyksessämme ky-

kenisi ylläpitämään täydellistä tasa-arvoisuutta tässä suhteessa. Toiset henkilöt ovat syntyneet johtamaan ja hallitsemaan, toiset tottelemaan, jotkut kokoomaan omaisuutta, toiset tuhlaamaan sitä».

Sivulla 117 puhutaan sosia-
listeista: »He (sosialistit) vakuut-
tavat, että kaikki parannuspyrki-
mykset yhteiskuntajärjestyksessä
ovat hyödyttömiä, jollei työmiestä
vapauteta kapitalistien hirmuva-
llasta ja hänen elämänehtojensa
järjestämistä jätetä työväen puo-
ljehtajien mielivaltaan». Ja tekijä
jatkaa: »Kun sosialistit joutuvat
ratkaisemaan kysymystä toimen-
piteistä köyhyyttä vastaan, eroavat
mielipiteet radikalisten ja vanhoil-
listen sosialistien kesken. Radikaalit
pitävät maailmaa niin äärimmillen
huonona, että se täytyy tykkänään
hävittää, niin että täydelleen uusi
yhteiskuntamuoto voisi nousta
vanhan raunioista. Äärimmäisyys-
miehet vaativat vieläpä tietei-
denkin hävittämistä, sen vuoksi
etteivät sivistyneet voisi erota
muusta kansasta ja että kaikki
voisivat elää pyhän ja hyvä-
tekevän tietämättömyyden valtios-
sa. Tätä ei voida pitää järkevänä.
Olisi täydellistä ajan hukkaa ruveta
kumoamaan sellaisia aatteita».

Vanhoillisten sosialistien jollei
juuri joukossa, niin ainakin heidän
aatteidensa ajajana mainitaan ruh-
tinas Bismarck-vainaja (!). —

Nämä otteet kai puhuvat jo
puolestaan. Samallaisia voitaisiin

tästä kirjasta poimia tusinoittain,
mutta näistä jo käynee selville, että
»olisi täydellistä ajan hukkaa ru-
veta kumoamaan sellaisia aat-
teita». *E. A-io.*

SANOMALEHDET.

Nuoressa Suomessa N:o 5
kirjoitua nimimerkki Em. Pee.
»Työttömyyden syistä». Loppu-
päätös johon kirjoittaja tulee, on
että »meillä on koko taloudellinen
kehitys ohjattu siihen suuntaan,
että raha siirtyy maaseudulta
enimmäkseen pääkaupunkiin, maa-
seutu viljelyksineen kärsii liike-
pääoman puutetta ja teollisuus
kukoistaa maan pääelinkeinon ja
sitä harjoittavan kansanluokan
kustannuksella». Seurauksena täs-
tä on että maanviljelys rappeutuu
ja maalais-, etenkin maatyöväestö
joukottain siirtyy kaupunkeihin,
joissa työtä jonkin verran on.
Täällä ensimmäinen liikepula heti
saattaa sen työpuutetta ja nälkää
kärsimään! — Tämä kehitys, vaikka
kirjoittaja Nuoressa Suomessa sitä
ei tunne tai tunnusta, on tuo niin
sanottu kapitalistinen, ja on se
luonnollinen yhteiskunnassa, jossa
koko taloudellinen elämä johde-
taan ainoastaan pääoman omis-
tajain voittoa silmällä pitäen.
Tällöin pääoma luonnollisesti ha-
kee sijoitusmahdollisuuksia sieltä,
jossa se saa suurimman voiton.
Luokka, joka tästä kärsii, on
tietysti ennen kaikkia työmies-

luokka, jolta, kuten kirjoittajakin huomauttaa, maaseudulla riistetään toimeentulon mahdollisuudet ja pakoitetaan se siirtymään osittain ulkomaille, osittain kaupunkiin. Tämä taloudellisen kehityksen järkähtämätön kulku ei ole autettavissa, kuten kirj. Nuoressa Suomessa luulee, siten että maaseutua varten perustetaan uusi luotonanto-laitos. Päinvastoin ainoa keino, joka tässä auttaa, on, että ne laajat kansan kerrokset, joille nykyinen järjestelmä on turmioksi, rajoittavat ja murtavat sen harvainvallan, joka nykyisessä yhteiskunnassa vallitsee ja joka asettaa kuolleen pääoman voiton kokonaisten kansankerrosten menestystä ylemmä. Onneksi tämä kapitalistinen järjestelmä itse kaivaa hautansa ja valmistaa tietä uudelle sosialistiselle yhteiskuntajärjestykselle.

Hufvudstadsbladet on nykyään meidän Novoje Wremjamme, synkän, verisen taantumuksen virallinen äänenkannattaja.

Ne ajat ovat ohi, vaikka ei kaukana, jolloin tuon lehden puolesta madeltiin bobrikoffilaisen painoylihallituksen kynnyksellä kerjäämässä, että lehti lyhyen lakkautuksen aikana saisi ilmestyä nöyränä »uutis- ja ilmoituslehtenä», jollaisena se itse asiassa pysyikin koko Bobrikoffin santarimihallituksen ajan. Nyt on tuo lehti

päässyt purjehtimaan saman venäläisen virkavallan suosioon, nyt tukee sen saarnaamaa sortoa venäläiset pistimet, — ja vallan hekkuma on noussut sen päähän. Se raivoaa aivan kuin Novoje Wremja kaikkia vapauden ja edistyksen taistelijoita, ensi sijassa sosialidemokrateja vastaan. Meidän sosialidemokratimme ovat sen »väärauskoisia roistoja» ja punasen kaartin jäsenet sen »juutalaisia». Se tekee niitten toimista alituisesti vääriä ilmiantoja ja sitte huutaa, että »yhteiskunta on vaarassa», saadakseen poliisivallan valtiollisten vastustajansa kimpuun. Punasen kaartin järjestöä nimittää mainittu lehti »räjähdysaineilla kiristeleväksi varasjoukkioksi», joka on heti nurjerrettava. Ja eräässä toisessa kirjoituksessa, joka koskee järjestyneen työväen valmistelemaa suurlakko-puuhaa, uhkaa lehti lakon toimeenpanijoita suunnattomilla sakoilla, vuosikausien vankeudella, jopa joukkoteurastuksillakin, ja perustaa uhkauksensa voimassaolevaan lakiin.

Vai vetoo Hufvudstadsbladet tosiaankin lakiin?. Nähtävästi vielä johonkin »pyhään» lakiin. Vanha ulkokullattu, olisi vedonnut rehellisesti venäläisten aseisiin ja lahtarikaartiin.

Ja mitä muuten tulee meidän sosialidemokratisen puolueemme taistelun »laillisuuteen», niin uskookoon Hufvudstadsbladet, kun

se kerta kaikkiaan sanotaan, että odotettavissa oleva suurlakko on juuri työväen ase kaikkia porovararien vääriä lakeja ja ensi sijassa vääriä perustuslakia vastaan. Luokkalakien kumoamiseksi tehdään suurlakko, eikä sitä varten, että ne tulisivat tunnustetuiksi. Me emme koskaan ole tunnustaneet laiksi sellaisia lakeja, jotka m. m. sallivat porvarillisen sortovallan teurastuttaa aseetonta, rauhallista kansaa. Emmekä me voi »laillisista» keinoista puhuakaan, ennenkuin tässä maassa on eduskuntamuoto, jossa laillinen toiminta on mahdollinen.

Muuten on Hbl:n viimeksi mainittuun hyökkäykseen Työmies jo perinpohjin vastannut pääkirjotuksessaan v. k. 28 p:nä. Siinä sanotaan m. m. näin:

»Mihin tuo perustuslaillinen bobrikoffilaillisuus tulee ajamaan asiat, jos se tosiaan pääsee vielä suuremmassa määrässä Hbl:n viittaamaan suuntaan? Se saattaa suuret joukot ihmisiä ajattelemaan, että aseilla taistelematon sosialidemokratia ei ole tuottava köyhälistön tilan parannuksia. Onko samalla pyyhästy käsitys pois, että parannuksia ei millään keinolla saada? Ei suinkaan! Joukot sittekin luottavat omiin voimiinsa. Venäläiselle sosialidemokratialle ei suotu verettömän edistyksen väylää. Osa siitä meni verisen vallankumousliikkeen uralle. Suomen yläluokkalaisten sellaiset kuristus-

keinot kuin Hbl:n esittämät vaikuttanevat täällä kuin Hbl:n esittämiin verrattavat ovat vaikuttaneet Venäjällä. Täälläkin saattaa rauhallisia edistysuria salpaava kuristusjärjestelmä luoda — tai lisätä jos jo on luonut — ryhmäkunnan tai puolueen, joka ivailee aseettoman sosialidemokratian 'siveellisiä voittoja' ja pitää aseellisen taistelun välttämättömänä. Porvaristomme vanhoillinen osa luo sellaisen itämaisen sosialidemokratian edellytyksiä. Kummako jos se saisi seurauksia!»

Meillä ei ole lisättävää.

VENÄJÄLTÄ.

Stepniakin, Venäjän kumousliikkeen hyvin tunnetun edustajan, kuolemasta oli hiljattain kulunut 10 vuotta. Sergei Michailovitsch Kravchinsky oli syntynyt v. 1852 ylhäisestä suvusta ja tuli tykistöupseeriksi. Mutta kumousaatteiden elähyttämänä jätti hän paikkansa ja astui yksinkertaisena työläisenä kansan keskuuteen. Otettuaan osaa Herzegovinan kapinaan Turkia vastaan v. 1875 työskenteli hän Italian kumouksellisten keskuudessa, istui vankilassakin, josta päästyään toimitti Genevestä käsin venäläistä lehteä. Tuli Pietariin, jossa toimi kumousliikkeen johtajana, kunnes liiton tuomion perusteella pisti tikarilla kuoliaaksi valtiollisten vankien kiusaajan, kenraali

Mesenzewin, piileskeli viisi kuukautta kaupungissa sekä siirtyi sitten ulkomaille. Hän on kirjoittanut ruotsalaisissa käännöksissä löytyvät kirjat »Maanalainen Venä-

jä», »Tsaarin valtikan alla» ja täriseyttävän romaanin »Nihilisti», joissa kokemuksen perustalla kuvataan kumouksellisten vaaranalaista työtä kansansa vapauttamiseksi.

MINERVAN KIRJAKAUPPA

HELSINKI
Telef. 23 03

UUSIEN KIRJAIN OSASTO,
VANHOJEN KIRJAIN OSASTO.

Aleksanterinkatu 17. Kaikkien uudempaa koti- ja ulko-
maista kirjallisuutta. Kurssikirjoja. Paperikauppa.
Hasselsalminkatu 2. 300,000 nideitä.
Huoin. Huonekaa lukemista.

Paras ostopaikka kirjastoille. ■ ■ ■ AKTIEBOLAGET MINERVA OSAKEYHTIÖ.

Kansanvalistus-seuran jäseniksi!

Jäsenmaksu 3 mk. A-sarjassa.
Sen vastineeksi jaetaan vuonna 1906
seuraavat teokset:

Fr. Lindström: **Kuvaamataiteet ja
yleisö.** (Kuvitettu).

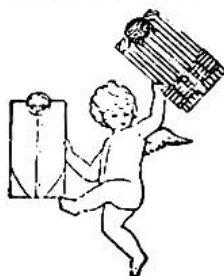
Z. Castrén: **Sosialismista.**

I. K. Inha: **Maantieteellisiä Kuvael-
mia: Balkanin niemimaa.** (Kuvi-
tettu).

B-sarjassa jäsenmaksu 4: 25.

A: B : 7 mk.

Tarkemmin seuran toimistosta (Helsinki, Vuori-
katu 9) ja seuran asiamiehiltä.

Kauluksia
Krvatteja
Paitoja
Rintoja
Kalvosimia
Hansikkaita
Kannattimia
Kävelykkepejä
Nenäliinoja
Sukkia
y. m.

Maasentutilaukset toimitetaan heti!

ENOCH WESTERGREN

Aleksanterinkatu 15

Martin & Mäkelän Kirjakauppa

ITÄINEN VIERTOTIE N:o 6. PUHELIN 54 34.

KOULU- JA KONTTORITARPEITA, TYÖVÄEN-
YHDISTYSTEN TILI- JA JÄSENKIRJOJA.

TÄYDELLINEN VARASTO SOSIALISTISTA, TEO-
SOFISTA, KAUNO, YHTEISKUNNALLISTA, KOU-
LU, ESPERANTOKIELISTÄ Y. M. KIRJALLISUUTTA.

sekä kaikkia Kirja- ja Paperikauppa-alaan kuuluvia tavaroita.

≡ Kasvisruokala ≡

Pohjois-Esplanadink. 31. Telef. 34 52.

Kukkakauppa Telef. 33 79.

Aleksanterink. 54. H. Hiltunen.

Räätäli & Verkakauppa

omist. LIINUS AALTO.

Aleksanterinkatu n:o 48. Telef. 43 59.

Ajanmukainen varasto par-
haita Koti- ja Ulkomaan
kankaita.

Siro, vankka työ, hinnat kohtuulliset.
Huom.! Valmiita kevät- ja kesä-
palttoita varastossa.

H. Borgström jr Tupakkatehdas O. Y.

suosittelee todella hienoja

sikaarejansa ja

paperossejansa.

Talvaturmavakuutus-Osakeyhtiö

KULLERVO

Edullisimmat ehdot!

Halvimmat maksut!

Telef. 40 70.

Palovakuutus-Osakeyhtiö

POHJOLA

Telef. 6 27.

Aleksanterinkatu 42. ::

Edullisimmat ehdot!

HINTA 25 PENNIÄ.